

Egei Sasafei Polha Sa Korin O Kedia Mokou Nalama Nei

Tawale Ta

Sa hiye Korinbe sa Grik kile delei.

Pol ume sa Efesuskou dalali, damaleyodei o sasai, sa Korin tie kedia mokou nalama nei. Afu, kuguo kouu nalali mei kelege, Polha die sa kele kou ile dalali, Yesuha degegai kaha ta ke dia mokou hehegie tobou. (Dabai 18:1-17 kene dugu.) Hehegie tobou mou be, o sasai ilo kele damaleyodele i.

Kegemou, Pol e tou fogou fogou imou, damaleyodele i o sasai kedia hagi hiyedo dugulo i. Hagi hiyedo dugumou, o ilo kelege ile, Polkou tobolou i. Tobolou imou dulomou, kuguo kouu dia mokou egele tobolou mou kuhe nalama nei.

1 Korin 13, Yesukou damaleyodele i o sasai sudo kedia nalai ke tagale ili. Yobe, ta kaha sibigebe kou gue, di diyou sie yogokou solou do degeimou solou do degeimou dedi keme midihou bolodo Godiha dimokou nei dala keheyodei.

Kuguo 1 Korin koumahā ta sibige tanou tanou olou feibe kuhe:

Ta Hiye 1-4

Damaleyodele i o kedia me tae ta biyaba,
dioou die hu hebele fogudamabeedei.

Ta Hiye 5-6

Midiho kasagai, damaleyodele i o sasai kediabou de dala keme diou doususumabeedei.

Ta Hiye 7

Polha obou sasibou hulomou daladi kaha ta ke tobou.

Ta Hiye 8-10

Damaleyodei o sasai kediage gali, o tae ogou gai godikou nei keme de nala ile?

Ta Hiye 11-14

Polhage nele, Duo Bolofeiha solou do nemou i kebou, haba sosi mosokou kefeguo dabai degedi midihog bolodo kebou de hehegie tobou.

Ta Hiye 15

Tofigile i o sasai kedia hagua gehe degele ile.

Ta Hiye 16

Polha dabai e degeleyode tawai ke tobou.

Damaleyodele i o kediame tae ta biyaba, diou die hu hebele fogudamabeedei

(Ta Hiye 1-4)

¹ Ame Pol, Godiha you tagaiyenou a haguismou, ame Yesu Kelesuha ta-bolofei-mala-siadi-oyodema makai dala. O Sostenes, di mogo, elege kuguo kou nalolu kuhe.

² Sa Korin o sasai Godikou damaleyodei diama, nimokou ele kuguo kou nalama nelu kuhe. Yesu Kelesuha degeiye, nime Godiha bi bolodo degei

dala. N̄ibōu, haba sa sa o sasaj, di Hiye O Yesu Kelesuhā hū hebele fogulo idi kediamokōu bōu, Godihage n̄ime mā bi bolodo degemabeede tobou. Yesu Kelesube di Hiye O, haba sa sa o sasaj diāne die Hiye O.

³ Di Aye Godibōu, di Hiye O Yesu Kelesubōu dilie n̄imokōu habagugueiba, n̄ime bologuado dalamabadomōu.

Polhā Godikōu bolofeyode tobou

⁴ A mā Godikōu bolofeyode tobōu di, ege n̄i habaguguemōu, Yesu Kelesu nei kaha degemōu.

⁵ Yesu Kelesuhā dogōu guyenōu, n̄ime Godihā tā hehegiedi tewe. Haba e tewe bolō hiyedone n̄ibōu de dala.

⁶ Yobe, Kelesuhā degei kaha tā ei n̄imokōu hehegie tobou keme n̄i kōu damalēdo-yodema dalagua kehe.

⁷ N̄i damaleyodema, Hiye O Yesu Kelesuhā tamā degeiba dugulo ke dia dalabe, Duo Bolofeiha nele daga daga keme n̄ime ta mei degeiyo mei dala kehe.

⁸ Di Hiye O Yesu Kelesuhā n̄imokōu dedei sagiba, n̄ime nelede dege ibe deba, sawisie, e bohōlōu mā haguale kelege, midihō kasagai milōu ga idi kaha hebe keme e n̄imokōu ta nele mei.

⁹ Godihā yo□u degeleyodei keme e dōdo degedi. E Dihi Yesu Kelesu, eme di Hiye O, ege n̄ibōu de dogōu guomōu dala kehe.

Damaleyodele i o sasai kedia fi tanou mei, filemou bolou degei

¹⁰ Mogo diama, a n̄imokou nele dege tobolou be, di Hiye O Yesu Kelesuha huya ke n̄ime fi tanou degemabeede tobolou. Fileba, bolou degedama. Fi tanou degeba, fi tanou fei mama.

¹¹ Mogo diama, a o Kloeha sosou diage n̄ime tae biya idiyode tobolou imou du.

¹² A tobolou kaha yobe kou gue, ni sa kile tie o ilo kelegebe o Pol sesele iliyode tobolou idi. Haba ni o ilo kelegebe o Apolos sesele iliyode tobolou idi. Haba o ilo kelegebe o Pita sesele iliyodele idi. Haba ilo kelegebe Kelesu sesele iliyodele idi.

¹³ A n̄imokou yodugalamou, Kelesuha e tou be kagima fi dala? Kegeli mei. Hebe fufuguomai kou teibe, a ni dowoye tolo i? Kegeli mei. Ni fafeleya tofolou i keme, ni Pol ma huya ke fafeleya tofolou i? Kegeli mei.

¹⁴ A o Krispusbou o Gaiusbou nou fafeleya degei. Ni o sudo a fafeleya degeli mei keme bolou, kegei kaha degemou a Godikou bolofejyodili.

¹⁵ Kegeligi, ni kile o taha ame Polha huya ke fafeleya tofouyode tobouye.

¹⁶ A totou degei. O Stefanasbou, e sosou bou dene a kou fafeleya degei. Haba o ilo kelene a kou fafeleya degei debane, age tawaiyo mei.

¹⁷ Kelesuha a tobou mou hagueibe, a fafeleya degedi dabai degeyede tobou mou hagueli mei. Ame ta uwo bolofei kenou tobou yedeimou kuhe haguei. Kenou si, ta keme hehegie totobou mou

siayedeimou hagueibe, a sa sibige tewe o kedia tobou di sagai kege tobou diyo mei. Kegeligi, Kelesuha hebe fufuguomai kou tolo i keme sibige mei sa degeiye domou.

Kelesu eme Godiha dedeinou

¹⁸ Damaledo, o makolo ile o kedia tobolou idibe, hebe fufuguomai kaha tabe sibige ta meiyode tobolou idi. Kenou si, Godiha mamolou o sasai diyou nou si tewe, hebe fufuguomai kaha ta sibige hiyedobe, Godiha yoyou e dedeinou dala.

¹⁹ Yobe, Godiha kuguokou be kou gue nalai dala,

Tewe o kedia tawagai keme a makouba mei degele. Sa sibige fi gofou o kedia fi gofou kene a hebele filouba mei degeleyodei.

Aisaia 29:14

²⁰ Sa sibige kuokou * tewe o kediame kou? Kuolou yo du o kediame kou? Fi gofou degele i o kediame kou? O kegele i obe meido. Godiha sa sibige kaha tawagai keme sibigebou mei, totou degele i o kedia tayodili.

²¹ Godiha e tewebe hiyedo, sa sibige tewe olou feibe gabama folodo. O sasai kedianou be Godi tawale sagai mei. Tawale sagai mei kaha degemou, Godiha a ta maka degei, o sasai mamou lamou. Eine a kaha ta ke hehegiedi.

* **1:20 1:20** 1 Korin kuguo kuokou be, Polha sa sibige o sasaiyode tobou dibe, ta kaha sibigebe Yesukou damaleyodele ili mei o sasaiyode tobou di.

Damaleyodele ili mei o kediāsi ei tā keme totou degei tayodele idi.

²² Juda o kediā midihō gehe gehe milou gamabeede tobolou idi. Grik o kediage tewe kebou de tanou hehegie tobou mabeedene tobolou idi.

²³ Einou si* Kelesuha hebe fufuguomaikou tolo i kaha tā kenou hehegie tobou mou be, Juda o kediā dafa idi. Sa ta o kediā eimokou nime totou degele i oyodele idi.

²⁴ Godiha makai o sasai, Juda tiebou Grik tiebou dige tewe, Godiha Kelesu tobou mou hagueibe e youtu e nelebou twebou de hegi.

²⁵ Sa sibige kou le o kediage Godiha tewebe totou degeiyodele idiye, kenou si Godiha e tewebe hiyedo folodo. Sa sibige o kediā tawagaibe huyadefei. Godiha nele, oe huyadefeyodele idi, keme nele hiyedo. Sa sibige o kediā nelebe huyadefeinou.

²⁶ Mogo diama, afu, Godiha ni hagnosisomou, yomogou damaleyodele i kelegebe, nime sa sibige o sasai kediā dihile kokou tewe obe sudo meidade tawama. Nime nelebou obe sudo mei. Hubou o sasaine ta sudo mei.

²⁷ Sa sibige o die dihile kokou totou degei o sasai kediame Godiha makai, sa sibige tewe o kediā sidifi degemabadomou. Sa sibige o sasaiye nele meiyodele idi keme Godiha makai, nelebou

* **1:23 1:23** Polha *eyodilikeme* youtubou, Godiha dabal degedi o ilo kelebou de. Tabe Sostenes sa degei (1:1). Haba tabe Timoti sa degei (4:17).

o kedia sidifi degemabodomou.

²⁸ Hubou mei o sasai, sa sibige kuokou oe mabou nou degele idi kediamе Godiha makai. Haba hubou o sasai kediamе Godiha makali mei, mou yo[u]wa dalaguayodei, sa sibige ko[u]maha nele ke mei degeiba dugumabodomou.

²⁹ Kegei kaha degemou, Godiha dihile kokou be o sasai di diyou di hu ke hebele fogudame.

³⁰ Godiha degeiye, nime Yesu Kelesubou de dogou guo dala. Tewe, Godiha dimokou nei kaha e yobe Kelesu enou. Kelesuha degeiyenou, dibe Godiha yo[u] e bi, e dihile kokou doudo o sasai degei dalagua. Damaledo, Kelesuha degeiyenou, Godiha di mamou kaha degemou, midihog kasagai kaha hebe keme di ta molo[u] meido.

³¹ Kegemou, Godiha kuguokou be kou gue nalai dala kenou sesame,

O taha yo[usie] hohobou lababe, e yo[u] e hu ke hebele foguda, Hiye Oha hu kenou hebele foguyedei. *Jeremaia 9:24*

2

Polha sa Korin o sasai kedia Yesu Kelesukou damaleyodele i ke tobou

¹ Mogo diama, a afu ile, nimokou folomou, Godiha mogogou ta ke hehegie tobou dibe, a tewe o kedia ta gehe gehe tobolou idi sagai kege ta tobou diyo mei.

² A n̄ibōu de deleibe, f̄ibe tanōu fei, Yesu Kelesuḡa degei kenōu māḡmōu, e hebe fufuguomaikōu tolo i kahaḡ ta kenōu tobōu di.

³ A n̄i dihiḡe kokōu tefeleibe, aḡme neḡe mei. A guḡ degemōu, dio kolo tefelei.

⁴ Tafalalibe, a sa sibigḡe tewe o kediḡa n̄i f̄i bohōu yadomōu ta sebe degedi sagai kege ta hehegie tobōu diyo mei. Aḡe Duo Bolofeiḡa neḡeyanōu hehegie tobōu di, n̄i maḡ ta damaleyodemabdomōu.

⁵ O di teweyenōu n̄i damaleyodei ke tama degeli keme aḡ dafai. Godiḡa dedeiyanōu n̄i damaleyodei ke tama degeli keme aḡ tagai.

Duo Bolofeiḡa dimokōu fimaiḡbōu tewebōu bolofei ke nei

⁶ Godiḡa tewe keme eige f̄i hagua i o sasai kediamokōu nōu hehegie tobolōu idi. Tewe keme sa sibigḡe tewe mei. Sa sa hiye o kediḡa, die tewe sagai ke ei ta tobōu diyo mei. O tewe kegele i kediamē mei degeladi.

⁷ Ei hehegiedi keme Godiḡa tewedo, afu oe ta tawali mei, mogogou delei. Bi ta milōu li mei kelege, Godiḡa yoḡunōu di wolōu foloba, e hebeni hohḡ kokōu dogoguloyode tawai.

⁸ Godiḡa fimai keme sa sa hiye o kediḡa ta tawale ili mei. Tawale i debabe, hebeni hohḡ kahaḡ e obōu do, di Hiye O, eḡme diḡa hebe fufuguomaikōu ikoke degele ili mei.

⁹ Taḡ ei hehegie tobōu di keme Godiḡa kuguokōu be kōu gue nalaiḡ dala,

O tae ta dugudiyo mei, kihiyoyene dudiyo mei, o fimaiyene ta tawadiyo mei keme Godiha afudo you kege kou tawale fogou dalali, o sasai emokou hoho degele idi kediamokou nelamou degeliyodei. *Aisaia 64:4*

¹⁰ Ta keme Godiha e Duo Bolofeikou hegimou, ege eimokou hehegieimou tawale ili kuhe. Yobe, Duo Bolofeihā mogogou dala olou fei ke kolugi, Godiha fimai duledune dugudi.

¹¹ O tae o taha fimai ta tawaiyo mei. O you e fimai kenou si tewe. Nebe kenou tefei, Godiha Duo Bolofei youunou si Godiha fimai ke tewe.

¹² Eibe sa sibige kaha duo ke mou li mei. Godiha you e Duo Bolofei ke nei, ei bi olou fei Godiha eimokou solou do nei ke tawamabadomou.

¹³ Godiha nei kaha ta ke tobolou be, ei sa sibige kumaha teweya ke tobou diyo mei, Duo Bolofeihā eimokou hehegiei ta damaledo kenou tobolou idi.

¹⁴ Godiha e Duo Bolofeibou de dala mei o kedige bi Godiha nei keme dafa idi, diage keme totou degeimou, sibige meiyade tawale idi. Dia tawaiyo mei kaha yobe kou gue, Duo Bolofeihā diamokou hehegieiyo mei kaha degemou kuhe kege tawale idi.

¹⁵ Duo Bolofeibou de dala o kediasi midihou kasagaibou bolobou de figadi ke tewe. Ha kenou si, Duo Bolofeibou o kedia midihobe o tae ta file sagai mei.

¹⁶ Godiha kuguokou be kou gue nalai dala,

O taha Hiye Oha fimaj ke tawagamaba, ege Hiye Okou de hehegile sagaj? O taha kege ta degele sagaj meido. *Aisaia 40:13*
 Dinou si Kelesuha fimajbou de dala.

3

Sosikou dabai degedi kediam Godiha dabai degedi o sasaj

¹ Mogo diama, afu, a nimokou hehegiei kelegebe, nime Duo Bolofeiha midihog ke sesele ili mei. Nime tou e tagadi midihog ke sesele idi o sasaj dalaguamou, a nimokou kuhe hehegiei. Nime dihi die sa degei, Kelesuha degei kaha sibige keme ni ta tawale ili mei.

² A nimokou kou hehegiei keme a bu sa degei kenou nei. Nale gofoou degei keme ni toto ta nale sagaj mei delei. Ifine, nime nale gofoou degei ta nale sagaj meido dala.

³ Nime ni tou e tagadi midihog kasagaj keme ta tou fogou li mei. Yobe, ni niou sie yogokou kona degeimou kona degeimou dele idi. Haba taene biya idi kaha degemou, a tawalibe, ni tou e tagadi midihog kasagaj ke sesele idi. Midihog damaleyodele ili mei o sasaj kedia milou ga idi keme nime milou ga idi.

⁴ Damaledo, ni kile tie o ilo kelege tobou dibe, eibe Pol sesele iliyodele idi. Haba ni kile tie o ilo kelege ei Apolos sesele iliyodele idi. Midihog kegei keme damaleyodele ili mei o sasaj kedia milolou idi.

⁵ N̄i defeido tawale fimama. Apolos ɛme koyo? Pol ɛme koyo? Elebe dabai degele idi onou. Hiye Oha elemokou dedei esofei esofei neimou ya, dabai ta, dabai ta de degele imou, ni Hiye O Yesukou damaleyodema dalagua kehe.

⁶ Ame segei hou sogodi o ke sa degei. Haba Apolos ɛme segei huei nedi o ke sa degei. Kenou si, Godihanou degeiye, segei hou keme folo hiye degeli.

⁷ Segei hou sogodi o keme hubou mei. Huei nedi o kene hubou mei. Godi enou si hubou dala, yobe e neleyenou segei hou ke hiye degemou ili.

⁸ Segei hou sogodi o kebou, huei nedi o kedilie dabai degele idibe, fi tanou fei dege degele idiye, ha dabai kaha hebe ke moloube esofei esofeinou mala ile.

⁹ Elebe Godiha dabai degele idi o. Godibou de dabai degele idi. Nime Godiha hebe hai sa sa degei.

Sosikou dabai degedi obe moso togodi o ke sa degei

Nime Godiha e moso, yonu togoulu kehe.

¹⁰ Godiha a habaguguegumou, ame moso togodi bese ke sa degei, moutima fogou mou, o taha moso mouti tagetou togoulu kehe. O koyo dia moso togoubabe, defeido togoma.

¹¹ Moutima fogou ke haba o ta na igile muguoba, haba mouti gehe ta fogou da. Moutima fogou keme Yesu Kelesu enou.

12 Mouti tagetou moso togolo idibe, o ilo kediamе sele igi golye moso togolo ili. Ilo kediamе sele igi silvaye togolo ili, ilo kediamе sele igi kuidiho fai degeiye togolo ili, ilo kediamе hebeye togolo ili, ilo kediamе dioye togolo ili, ilo kediamе hiye dioye togolo ili.

13 Kegei degemou, moso olou fei togogama mei degeiba, sawisie Godiha o sasai di ta sale kelege, dabai di degele i keme Godiha douye tefega dugulo, dabai bolu, he kasagai deba ke tefega duguoba file dala.

14 O e moso douye nali mei keme e hebe bolu ke molo.

15 O e moso douye olou fei nama mei degei debabe, emе dabainou degei. Hebe bolodo e ta molo mei. E dabai makoma mei degele, ha kenou si yonu emе makolo mei. O keme moso douye noumou, o tae figamou, figikou dogogu ke sa degei dalale, bibou mei.

Nime Godi yonu e moso

16 Nime Godi yonu e moso. Godiha Duo Bolofeiha ni duledu dala keme ni tawaiyo mei?

17 O taha Godiha moso ke makoubabe, Godiha o kene makolo. Yobe, moso keme Godi yonu e moso kaha degemou. Moso keme ni.

Sa sibige o kedia hu hebele fogudame

18 Ni niou sie ogou gadama. Ni kile o taha yonusie emе sa sibige tewebe hiyedoyode tawaiyabe, o keme fi bohou yede. E fi bohoulou

ba, damaleyodili mei o sasaj kedia dihile kokou be eme totou degei o sagaj dalaba dugulo. Kenou si Godihage eme tewe oyode tobolou.

¹⁹ Yobe, Godiha dihile kokou be sa sibige tewe keme ta hiye mei. Godihage sa sibige ko[uh]a tewebe totou degeinou yode tawali. Damaledo, Godiha kuguokou be kou gue nalai dala, Tewe o kedia ogou gadi midihog ke milou goumou be, Godihage salemaye tou di sagaj kenou tefele tou lamou ama dala. *Jop 5:13*

²⁰ Haba tabe,

Hiye Oha tawadibe, tewe o kedia fima idi keme sibige meidade tawadi. *Buk Song 94:11*

²¹ Kegei degemou, ni sa sibige o ei hu ke hebele fogudama. Damaledo, bi olou feibe ni bi.

²² Damaledo, Pol a, Apolos, Pita eibe ni mogonou. Sa sibige kene ni binou. Fibou dalagua kebou, tofigile i kebou, ifi kou bou gebou, habage sawisiale kebou debe olou fei niou ni binou.

²³ Ninou sibe Kelesuha e bi. Kelesube eme Godiha bi.

4

Hiye O yo[un]ou e dabai degele idi o sasaj kedia figale

¹ Kegei degemou, nige eibe Kelesuha dabai degedi o, Godiha ta mogogou ke dia dalaguadade tawama.

2 Dabai degedi obege e boseha ta ke dulo seseyedei, e boseha e dafaiye domou.

3 Kelesuha dabai, a degedi keme ni fileba, hebe kasagai ke amokou nelebe tabou mei. Ta sai fidi hiye o tae a ta salene tabou mei. A dabai degedi ke mayo usie ta file mei.

4 A tawalibe, a midihou kasagai ta milou li meidade tawaliye, kenou si sa sibige kuokou ge ame doudo oyode tobolou mei. Hiye O younou tawaga filesi bolou.

5 Ta sale hiyebe you kaha degemou, ni yogo toto ta file tobou dama. Hiye Oha haguale kenou baha duwoma. Hiye Oha haguale kelegebe, hulia kodu mogogou dala keme olou fei hohou kokou tama degele. O sasai kedia fimai kene tama degele. Kelegenou be, Godiha die midihou milou gadi kaha hebe ke dimokou nemou ile.

Sa Korin o sasai kedia dio u die hunou hebele fogulo i

6 Mogo diama, Apolos ele dabai degele idi kamaha ta makai, a kou hegi kokou defeido fimama, ni Godiha kuguokou nalagai ke ta gobou dama. O taha hu kenou hebele foguoba, haba o taha hu ke huyafei degedama.

7 Mogo tanou tanou diama, o koyohage name hiye o degeyede tobolou? Name hiye o mei. Bi olou fei na dala keme Godiha na solou do degemou nei. Na ne hu kadegeimou hebele foguya?

8 Nime guokoū hiyedo degeiyodele ili. Haba bi hiyedone dalaguayodele ili. Nī nioū sie nime hiye o huboū yodele ilibe de damale, ha gulokou? Nime huboū o bolō debabe, di oloū feine huboū onoū dalame.

9 A tawalibe, sa sibige kuokoū be, Godihage e ta-bolofei-mala-suluguadi-o eibe uwagedo dogumoū dalaguadadili. Eibe o ilo kelege ta sama wouba tofigile ileyode maka degei o sa degei. Damaledo, eibe sa sibige o sasaioū, esol oboū diā dihile kokoū oe wala iba tofigile kenoū baha duwogua.

10 Ei Kelesuhā hū hebele fogudi kahā degemoū, eibe o sasaī kediā dihile kokoū be totoū degele i o sa degei dalagua. Nige nioū sie tewe oyodemoū, Kelesukoū damaleyodei o bolodoyodele idi. Haba eibe nige nele meiyodele idi. Nī nioū sie nime neleboū yodele idi. Nime o sasaī kediā dihile kokoū be huboū dalaguayodele idi. Einoū sibe nige huboū meiyodele idi.

11 Ei afu hegieboū, huej̄ nalē sagaioū degemoū hagulugi, ifine kuhe. Eibe yukuei bolō mei. O ilo kelegebe ei boū basianoū woma fofoū gule idi. Eibe moso mei.

12 Nalē moū lamoū be, ei dobogoū uye dabai hiyedone degele idi. O sasaī ilo kediā ei susuga toboloū imoū be, eige Godihā nimokoū midihō bolonoū hehegieyedele idi. O kediā ei makolamoū degele imoū be, ei gofoū u degediyo mei, neledo dege dalaguadi.

13 Eibe o kasagaiyode tobolou imou be, eige ta bolou kenou tobolou idi. Afune, sa sibige o sasai kediage eibe mabou kofai бага igiselamou degemou haguabe demou, ifine kuhe.

Polhage sa Korin o sasai kediamе e midihou kenou sesele imabadomou tagai

14 A nalai kounumaha yobe ni sidifi degemabadomou nalouyo mei. Nime ma sisigo sa degei, a nimokou solou do degemou kuhe egele tobolou.

15 O sудо, 10,000 kege kediam ni wou ma, Kelesuha ta ke hehegie dala debabe, o sудо kediamе ni ayedo mei. Anou si ni ayedo degei. Abukou ile, Yesu Kelesuha ta uwo bolofei ke nimokou hehegie tobou kelege, ame ni aye dege dalali, ifine kuhe.

16 Kegei degemou, a nime midihou a milou di sagai kenou milou mabeedili.

17 Nime ma ta ke dulo sesemabadomou, a Timoti tobou ba nimokou ile. Timoti eme ma dihi sa degei. A emokou hohou hiyedo degeli. E Hiye Ohu dabai degelebe ta dafadiyo mei, defeido degedi. Kegei degemou, Timoti e nimokou ile foloba hehegie, midihou, a Yesu Kelesu sesele idi ke haba hehegie, afu a hehegiei ke ni totou degeiye domou. Ta e hehegiele keme, ane damaleyodele i o sasai, sa sa olou fei kediamokou hehegie totobou mou siadi.

18 N̄i o ilo kelege ̄ame n̄imokoū boholū ma haguale meiyode tawale ili kaha degemoū, n̄ime tā ā koū hehegie tobou ke dafolu.

19 Kenoū si, Hiye Oha tagaibabe, ā n̄imokoū ilebe hafei degeli. Ā n̄imokoū folo dalali tawalebe, tā dudiyo mei o kediā taenoū toboloū ilidade tawale. O kediā Godiha neleye toboloū ili? Damale he gulokou, ā ke tawalamoū degeli.

20 O sasai, Godiha woloū daladi kediāge taenoū toboloū idiyo mei. O sasai kediāme Godiha neleyenoū e tā dulo sesele yadi.

21 N̄i ā kage degele ke tagaiya? Ā ile foloba, n̄i egele wolo ke tagali? He, ā soloū do degeba, n̄imokoū tā amafei toboloū ke tagali?

Midiho kasagai, damaleyodele i o sasai kediābou de dala keme diōu doususumabeedei

(Tā Hiye 5-6)

5

*Damaleyodele i o sasai, sa Korin tie kilebe sasai
hiyou moū o ta delei*

1 Ā dube, n̄i kile o taha sasai hiyou mala dalayode toboloū imoū du. Midiho kasagai o kaha miloloū keme kasagai hiyedo. O kaha e ayeha sasai ke hiyou malamoū, sasai kebou de dalayode toboloū imoū du. Keme midiho kasagaido, damaleyodili mei o sasai kediāne midiho kegi ke ta miloū diyo mei.

² Midiho kegei keme nibou de kile kou dalaye, kenou si nige niou ni hu hebele fogulo ili. Ni solou do dege gosoloba, midiho kasagai milou o ke igile muguba mou yo[u]wa dalabasi bolu.

³ Damaledo, ame kou ahudo dalaye, ha ma fibe nibou de dalali, a file dugulube, midiho keme kasagaido dugulu.

⁴ A di Hiye O Yesuha huya ke tobou lamou. Ni olou fei kefeguoba, hagi ke doususuma. Ma fibe nibou de dalaba, di Hiye O Yesuha nele kahanou ni dogou guo dalale.

⁵ Kege kefeguoba, o kegei keme Tamakou seseguma. Seseguba, o kaha tou keme kou makoloye, kenou si uwage sawisie, Hiye Oha haguale kelegebe, o kaha fi keme Godiha mo[un]uba, e bologua dalale.

Damaleyodele i o sasai, sa Korin tie kedia o midiho kasagai milou ke igile mugumabeedei

⁶ Niou ni hu hebele fogudi midiho keme bolu mei. Ou sidi mola huyadefei ke ou sagai kebou de tiagewoma fogou mou be, yo[un]nou fofolugi hiye degedi. Ni kegedi keme ta tawaiyo mei?

⁷ Ou sidi mola kasagai ta nibou de dala keme hebele filama. Hebele filaba, nime ou ebele kenou dalama. Kenou si, a tewe, nime ou sidi mola ke dala mei. Yobe, Kelesu eme o kedia woumou tolo i kaha degeimou. Damaledo, o

kediage eme Gabama I Sawisieie* kaha wai sipsip wili sa dege woumou tolo i.

⁸ Kegei degemou, sawisieie hiye kaha dowo keme di ou molabou mei ou si kenou name. Oe ou sidi mola olou fei ke igisedi kenou tefele, dine midihou kasagai milou gadi ke olou fei tou fogou fogou ile, midihou sibigi mei kebou, ta damaledo tobou di midihou kebou denou milou game. Midihou bolodo keme ebele ou, molabou mei ke sa degei.

⁹ A kuguo nimokou nalama nei kokou ge toboube, nime sasai hiyou siadi obou, haba o hiyou siadi sasibou de dalaguadamabeedei.

¹⁰ A ke toboube, keme sa sibige kuokou sasai hiyou siadi obou, o hiyou siadi sasibou olou fei kediame ni tou fogou mabeede ta tobou li mei. O taha bimai duguo tagadi obou, o womamou bi hiyou mojudi obou, ogou gai godikou dihou baga tobou di obou olou fei kediame ni tou fogou mabeede ta tobou li mei. A kege tobou debabe, nige midihou kasagai milou ga idi o sasai olou fei kediame tou fogou ba, sa sibige kou olou fei tou fogou dolo fogou yale.

¹¹ Kenou si a kou nalai kaha sibigebe kou gue, damaleyodei o ta, ni mogoha sasai hiyou degeibabe, nime o kebou de hobou daladama. Nebe kenou tefele, o taha bimai duguo tagadi

* **5:7 5:7** *Gabama I Sawisieie*kelege, Juda o kediage wai sipsipbou, ou mola mei kebou de nala idi. Na Matyu 26:2 kaha tawale ta kokou dugu.

midihō kebōu, ogōu gai godikōu diho bagā tobōu di midihō kebōu, susuga tobōu di midihō kebōu, tigi kolo huei gofou degei hiyedo nadi midihō kebōu, o womamōu bi hiyou mouudi midihōbōu olōu fei ke, ni kile o taha midihō kegei ke milōu babe, o kebōu de hobōu daladama. Haba tabe, o kegei kebōu de hobōu geleguo nale nādama.

¹² Damaleyodele ili mei o sasai kedia file keme mā bi mei. Kenōu si damaleyodele i o sasai ni hagi ta dugubabe niōu sie filebe bolō.

¹³ Godihage damaleyodele ili mei o kediane ta sale. Kuguokōu be kōu gue nalai dala, Midihō kasagai milōu di o, nibōu de kile dala keme igile mugumabeedei. *Lo 17:7*

6

Damaleyodei o sasai dige diyōu sie yogo ta souba ta souba dedame

¹ Damaleyodei o sasai ni kile o bolōu ta dilōu sie tae biyaba, o tanōu taha Godiha o sasai tobekōu muguo ile, damaleyodele ili mei o kedia dihile kokōu ge yogo ke ta soubabe, midihō keme bolō mei, kasagaido.

² Uwage sawisieie kelege, Godiha e o sasai kedia sa sa o sasai fileba, ta sale keme nige de tawale ili? Kegei degemōu, ifi kōu bou ge hagi huyadefei ta salebe dabai hiyedo mei.

³ Dige esol o kediane fileba, ta sale keme ni de tawale ili? Kegei degemōu, sa sibige kuokōu ge tae biya idi ke ta salebe hiyefei mei.

4 Tæ biyoumōu biyoumōu demōu be, nige kageimōu damaleyodili mei o kediā tā samabeede tobolōu idiya? O kediāme damaleyodei o sasai di dihile kokōu hūbōu o mei.

5 Nī de sidifi degele ili? Damaleyodele i o bolou dilōu sie yogokōu tæ biyoubā biyoubā debabe, nī tā sai file obe de dala, ha mei?

6 Nī kōu dalaye, kenōu si nige damaleyodili mei o kediā dihile kokōu ge nī nīōu sie yogo tā soumōu tā soumōu dele idi. Ke degele idibe kasagai hiyedo.

7 Tā soumōu tā soumōu dedi midihō kaha hegilibē, nīme Kelesuhā midihō ke sesega yadi keme tōu fogōu mōu fiyasigei dala kuhe. Nī mogo tahā nīmokōu midihō kasagai ta milōu babe, nige hebe ta boholōu nedama, mōu duguo fogōu ma. Haba nī mogo tahā nī bimai ta figoubabe, tabōu meiyodelebe bolō.

8 Kōu kegeiye, kenōu si nige nīōu sie yogokōu midihō kasagai milōu mōu milōu mōu dedi. Nīōu sie yogohā bimai figoumōu figoumōu dedi.

9 Midihō kasagai milolōu idi kediāme Godihā wolōu daladi sa kokōu fologale sagai mei. Nige keme de tawale ili? Kegei kahā degemōu, nīōu sie ogōu gadama. Nī koŋu tawama, sasai hiyou siadi o kediābōu, o hiyou siadi sasai kediābōu, ogōu gai godikōu dihō bagā tobōu di o sasai bōu, o dilōu sie hudibōu, sasai dilōu sie hudibōu, o sasai kegele idi kediāme Godihā wolōu daladi sa

kokou be ta fologale sagai mei.

¹⁰ Hiyou mojudi obou, o taha bimai duguo tagadi obou, tigi kolo huei gofoju degei hiyedo nadi obou, yogo susuga tobou di obou, o woma bi hiyou mojudi obou, o sasai kegele idi kediamme Godiha wolou daladi sa kokou be ta fologale sagai mei.

¹¹ Damaledo, ni ilo kelene kou kegele idiye, kenou si Godiha ni duo tanou tanou olou fei bigimamou, nime ma biyodei. Hiye O Yesu Kelesuha huya ke, di Godiha e Duo Bolofeiha degeiye, nime Godiha o sasai doudo degele i dalagua kehe.

Di tou be Duo Bolofeiha e moso

¹² Ni o ilo kelege tobolou idibe, a ta degele fimoubabe, a degelenou, kuolou ta dala meiyode tobolou idi. Ta keme kou damaledoye, kenou si midihou olou fei ni milou babe, ni bologua ta dalale sagai mei. Damaledo, a kage degelababe, a kou degelenou ye, kenou si midihou kasagai tae a didio degelebe, a dafa.

¹³ Ni haba tobolou idibe, nale olou feibe gua kaha bi. Gua eme nale sadinou. Ta kene kou damaleye, kenou si Godihage nalebou guabou olou fei keme makouba mei degele. Di tou kenou sibe o hiyoubou, sasai hiyoubou de suluguadi kaha bi mei. Di tou be Hiye Oha bi. Di Hiye O eme di tou dia daladi o.

14 Hiye O tolo imōu, Godiha haguagi kaha degemou, haba ene yoŋu e nele hiyedo kaha di haguagile.

15 Kelesuha tou keme ninou. Ni tanou tanou be Kelesuha tou bou dala keme ni de tewe? Ni tou ke o hiyou siadi sasai kaha tou bou de gelegubabe de bolō? Keme bolō mei.

16 O taha o hiyou siadi sasibou de dogou guo dala keme, diliebe tou tanou fei degei. Nige keme de tawale ili? Godiha kuguokou be tamado dege kou gue nalai dala,

Dilie tou be tanou fei dege dalale. *Stat 2:24*

17 Kenou si o taha ta Hiye O Yesubou de dogou guo dalababe, diliebe fi tanou fei.

18 Sasai hiyou siadi midihobou, o hiyou siadi midihobou ke olou fei tou fogou babe, haba ta milou gadama. Midihō kasagai ilo kahage o tou be ta makolo mei. Kenou si sasai hiyou siadi o kahage yoŋu e tou nou makodi.

19 Duo Bolofei, Godiha nimokou nei, eme ni duledu dala. Ni tou be e moso keme nige de tawale ili? Ni tou be niou ni bi meido.

20 Godiha ni mamoube, bi sibige hiyedoye mamou. Kegei kaha degemou, ni tou hage midihō bolonou milolou ba, Godiha hu hebele foguo ima.

**Polha obou sasibou hulomou
daladi kaha ta ke tobou**

(Ta Hiye 7)

7

Polḥa obōu sasāibōu hulomōu daladi kaḥa ta ke tobou

¹ Yodu ta, nī amokōu kuguo nalama nei kokōu ge, a nīmokōu tawale tabe kōu gue tobōu lamōu. O nī sasāi hulo mei dalalebe bolō.

² Kenōu si, sasāi hiyoubōu, o hiyoubōu siadi midihō keme hiyedo milōu ga ili kaḥa degemōu, o tanōu tanōu be yoŋu e sasāibōu denōu dogōu guo dalayedili. Haba sasāi kediane, dioŋu die maḥōu denōu dogōu guo dalamabeedili.

³ O eṃe sasāibōu o debabe, e tōu be yoŋu e sasāiḥa bi. Haba sasāi eṃe obōu sasāi debabe, e tōu be e maḥa bi. Dilie dilōu sie akogudama.

⁴ Obōu sasāi, e tōu be eṣofei bi mei, e ma diliōu fa bi. Sasāibōu o eṃe, e tōu be eṣofei bi mei, e sasāi diliōu fa bi.

⁵ Sasāibōu obōu hulo i, nele dogōu guo sulugualebe, nele nolōu sie yogo tobekōu muguoba, nele tōu ke akogudama. Kenōu si, nele fī tanōu degeba, Godikōu defeido diḥo baḡa tobōu laba, da tōu fogōu tafei dalamebeedema tōu fogōu ba, eṣofei eṣofei dalalebe tabōu mei. Huyadefei kege dalagua dema, haba boholōu ma ya, nolōu fa dogōu guo dalagualebe bolō. Kegeligī, Tamaha hagua tefele duguba, nele tōu e tagadi midihō kasagaī ke milōu ga iye.

⁶ A tobolōu keme kuolōu ta mei, ma fimaiyenōu tobolōu, nī dogōu gulamōu.

⁷ A tagalibe, o sasai olou fei gisiai, a sagainou dege dalalebe bolu. Godiha neleya ke ame kegenou dala kuhe. Kenou si, nele Godiha nemou ibe, o sasai dimokou esofei esofei de nemou i dalagua kuhe.

⁸ Gisiai o sasibou, kuei sasibou diama, a nimokou ne ta tobou lamou. Ni olou feine a dege ke mou kegenou dalagualebe bolu.

⁹ Kenou si, ni tou e tagadi sagai keme ta akogulo sagai mei debabe, ni ile hugalenou. Kegeligi, ni hiyouyenou sulugueiye domou.

¹⁰ Sasibou obou kou huga i diama, a nimokou kuolou dogogulamou. Koume mayo u ma fimai mei. Hiye Oha ta. Keme kou gue, sasaiye e ma tou fogou idayede tobou.

¹¹ Kenou si sasai tae e ma tou fogou ibabe, e haba o ta hudayedili, mou yowanou dalale. Kege ho fogou babe, haba boholou ma ileba, e mabou de mogo dege. Haba oyene, e sasai hobou hiyafogou da.

¹² O sasai ilo diama, a nimokou ne ta ta tobou lamou. Koume Hiye Oha kou tobou li meiyee, a ma fimaiyenou tobou lamou. Damaleyodei o, e sasibe Kelesukou damaleyodili meiyee, ha sasai kaha e mabou de dalale tagaibabe, o kahage sasai kegei keme hobou hiyafogou da.

¹³ Haba damaleyodei sasaine, e mabe damaleyodili meiyee, ha o kaha e sasibou de

dalale tagaibabe, sasai kaha e ma kegei keme hobou tou fogou ida.

14 Yobe, damaleyodili mei o keme e sasai bou de dogou guo dalamou be, diliebe Godiha bi degei, sasai keme Kelesukou damaleyodei kaha degemou. Haba, damaleyodili mei sasai kene e mabou de dogou guo dalamou be, diliene Godiha bi degei, o keme Kelesukou damaleyodei kaha degemou. Kegeli mei debabe, ni sisigo diame Godiha dihile kokou sibigibou dalagua. Kenou si ni sisigo olou feibe Godiha e binou.

15 Kenou si, damaleyodili mei o kaha e sasai damaleyodei ke hiyafogou laba degeibabe, ni mou duguo fogou ma. Haba damaleyodili mei sasai kahane, e ma damaleyodei o ke tou fogou ilaba degeibane, ni hobou akogudama. Damaleyodei o keme haba gisiai bagalebe tabou mei. Damaleyodei sasai kene haba gisiai бага siale keme tabou mei. Yobe, Godihage nime mogo dege hemele fiya dalaguamabeedema kou makai kaha degemou.

16 Sasai, na ne ma damaleyodili mei kebou de dogou guonou dalababe, ne mahane Kelesukou yomogou damaleyodele keme na ta tewe mei. Haba, o nane ne sasai damaleyodili mei kebou de dogou guonou dalababe, ne saihane Kelesukou yomogou damaleyodele kene na ta tewe mei.

Dibe Godiha yo[u] makai sagai kegenou

dalaguame

17 Dibe Godihā yo□u makai sagai kokou nou kuhe dalame. Godihā di hagnosisai kelege diyou delei sagai, kegenou kuhe dalame. Daladi olou fei keme Hiye O Yesuhage o tanou tanou olou fei dimokou kou nemou i. Damaleyodele i o sasai, sa sa olou fei tie kediamokou ne a kenou totobou mou siadi.

18 Godihā di hagnosisai kelegebe, o ilo kelegebe kolo diafigile i delei debabe, o kediamame* dio□u kegenou dalaguama. Haba o ilo kelegebe kolo diafigile ili mei debabe, diane dio□u kegenou dalaguama.

19 Kolo diafigidi midihobou, kolo diafigidiyo mei kebou keme sibige ta dala mei. Godihā ta dulo sesedi midihou kenou si sibige hiyedo.

20 Nime Godihā ni hagnosisai kelege, niou delei sagai kegenou kuhe dalama.

21 Godihā na hagnosisai kelegebe, name fisimou dabai degedi ke delege delei debabe, na hagi ta degeda. Kenou si fisimou dabai degedi keme tou fogou yedeiba, na ke tou fogou basi bolu.*

22 O tabe fisimou dabai degedi ke degeimou, Godihā hagnosisai keme Hiye O Yesuhā e bi degema, e dihile kokou fisimou dabai degedi ke fogou mou, mou dalamou dugu. Kenou si o tabe

* **7:18 7:18** O kediamame Juda o. * **7:21 7:21** Fisimou dabaidegedi o keme sele dabai degediyo mei. O kegei keme o tae fisimou dabai mou yo□uwa degedi.

moū dalamoū hagnosisai keme Hiye O Yesuhā e dabai degedi o degele.

²³ Godihā ni mamoūbe, bi sibigē hiyedoye mamoū. Kegei kahā, nige sa sibigē o ilo kediā ni fisileba egei gehē ta dumabeedeibabe, ni die ta ke hoboū ta dudama.*

²⁴ Mogo diama, afu Godihā ni hagnosisai kelege, ni kage ta delei debabe, ifine kenoū tefele dalali, Godihā yo unoū ni dogoū guo dalaba suluguama.

Polhā gisiai o sasai kediāmokoū tobou

²⁵ Gisiai o sasai diama, a Hiye Ohā amokoū tobou ke tobou lamoū mei. Mayōu ma fimaiyenoū ni egele tobou lamoū. Yobe, Hiye Ohā amokoū soloū do degemoū, e degeiye, ame damaledo ta ke hehegie tobou di o degei.

²⁶ Ifi koū boū gebe hagi hiyedo hagulu kahā degemoū, a tawalibe, nime nioū ifi gisiai dala sagai, kegenoū dalaguama.

²⁷ O name ne sasai boū, haba sasai nane ne oboū debabe, kegenoū kuhe dalaguama. O na, ne sasai hiyafogoū da. Sasai nane, ne ma toū fogoū ida. Gisiai o debabe, sasai hulaba degeda. Gisiai sasai debane, o hulaba degeda.

* **7:23 7:23** Afu, Polhā delei kelegebe, seleboū o tahā e dabai degele o ta molōu sagai degeimoū be, e makisikoū ile, seleye fisiba dabai degele o ta mamoūudi. Godihāsi dibe seleye mamoū li mei, Yesu e kafei kahanoū di mamoū, di hebenitoū bologuado dalamabadomoū.

28 Kenōu si na sasai hulobe, keme midihō kasagai mei. Gisiai sasaiye o hulo kene midihō kasagai mei. Kenōu si sa sibige kuokou be, sasai bou obou huga ibabe, diame hagi hiyedo duguo dalaguale. Kegemou, age hagi kegei ke nimokou hagua koguba dugulo dafamou kuhe tobolou.

29 Mogo diama, uwage sawisie kelege hagi dugulobe hafei degei. Kegei degemou, ifi kou bou ge yoma kugule ilebe sasai bou o kediamе sasai bou mei o sa dege dalama.

30 Gosolo idi o kediamе gosodiyo mei o sa dege dalaguama. Hohobolou idi o kediamе hohobou diyo mei o sa dege dalaguama. Bima mamala idi o kediamе bi mei o sa dege dalaguama.

31 Sa sibige kōumaha dabai degele idi o sasai kediamokou be dabai dia degele idi keme sibige ta dala meidade tawamabeedili. Yobe, sa sibige di ifi bou dalamou dugulu kōume mei degeladi.

32 A nime sa sibige kuokou ge hagi dugulo keme tagaiyo mei. O gisiai eme Hiye Oha dabai kokou nou fimamou, midihō Hiye Oha tagali sagai kenou milou lamou degedi.

33 Sasai bou o, eme sa sibige bi kokou nou fimamou, midihō e sasaha tagali sagai kenou milou lamou degedi.

34 O kege fimadi kaha e fimai be bolou degei dala. Gisiai sasai bou, gisiai бага suluguadi sasai bou kediamе Hiye Oha dabainou degelamou fima idi. Sasai kegele i kediamе, diame

Hiye Ohā bi degeba, die tōū bōū die fībōū olōū feī kēme bolōnōū dalale kē tagale idi. Kenōū si, sasai e mābōū eme sa sibige bi kokōū nōū fimāmōū, midihō e māhā tagali sagai kenōū milōū lamōū degedi.

³⁵ A kē tobolōū kahage nī dogōū guba, nī bologuādo dalaguamabadomōū kuhe tobolōū. A nī akoguyo mei. Age nīme midihō dōūdo kenōū seseleba, sawisieī olōū feī Hiye Ohā dabainōū degele kē tagali.

³⁶ O tahā sasai emokōū tileyodema makai kē hulo sagai hiyedo degeibabe tābōū mei, sasai kē hulonōū. Sasai kēme mōū kege dalaba, e sasai kē hulo kēme midihō kasagai degeiyo mei.

³⁷ Kenōū si, o tahā sasai kē hu ho fogōū bane tābōū mei. O tae eme ta fisile mei, haba e fimaiyene sasai hulo meiyodema, e tōū bōū e fimai bōū nelēdo dege dalale kēne tābōū mei. Sasai kē hu ho fogōū ba, dilie gisiai kegenōū dalababe, o kēme midihō kasagai degeiyo mei.

³⁸ Oe sasai emokōū tileyodema makai kē hulo kēme tābōū mei. Haba, hu ho fogōū bane bolofeido.

³⁹ O hu sasai ta, e mā teli mei dalababe, ege e mābōū denōū dogōū guo dalayede tobōū. Sasai e mā kē tolo ibabe, eme kuei sasai degele. Haba Hiye Okōū damaleyodei o tahā sasai kegei kē hulobe tābōū mei.

⁴⁰ Kenōū si a tawalibe, kuei sasai kahā o tage hu ho fogōū babe, sasai eme hohōbolōū ba

bologuanōu dalale. O tae hubabe, hagi huyadefeī dugulo sagai tawali. A ma duledune Duo Bolofei daladade tawalemōu, ta olōu fei ke kuhe tobolōu.

Damaleyodei o sasai kediage gali, o tae ogou gai godikou nei keme de nala ile?

(Ta Hiye 8-10)

8

*Polha gali, ogou gai godi kediamokou sile nedī
kaha ta ke tobou*

¹ A gali, ogou gai godi kediamokou sile nelemou kuhe nala idi kaha ta ke tobou lamou.* Keme di olou fei kou teweyodele idi. Kenou si di diyou sie tewe oyode tobou babe, di diyou di hu kenou hebele fogulu. Di solou do degedi midihonou milou basi, di neledo dege dalaguale.

² O taha eme tewe oyode kou tawaliye, kenou si eme defei ta tewe mei.

³ O koyoha Godikou hoho degeli o keme, Godihage tewedo.

⁴ Gali, ogou gai godi kediamokou sile nele idi ke nala ilebe kou gue, di tewe, ogou gai godibe mabou nou, sibige ta dala mei, gulokounou. Godibe gehe ta dala mei. Tanou, enou dala.

* **8:1 8:1** Sa Korin kokou ge, Yesukou damaleyodili mei o sasai kediā gali sile, ogou gai godi kediamokou nele idi. Gali si keme makisikou mouma youmou, o ilo kediā seleye mamala idi. Yesukou damaleyodei o kediā Polkou ke kou yodulo i, ei gali si ke mouma nalebe de bolq?

5 Sa sibige kuokou godiyodele idibe sudo. Agudiletou ne dalagua. Haba hiye oyodele idi kediane sudo kou dalaguaye,

6 kenou si di Godibe tanou feido, eme di Aye. Di Godi eme bimai olou fei milou gai kaha e yo. Dibe yo unou dogou guo dalaba sulugualamou degeli kuhe. Di Hiye O ene tanou feido, eme Yesu Kelesu. Ege bi olou fei milou ga dalali, fi gehe kene dimokou nei.

7 Kenou si Yesu Kelesukou damaleyodei o sasai ilo kediage keme ta tewe mei, diage wa, ogou gai godibe sibigebou yade tawale idi. O kediane ogou gai godi sesele idi ke kou fogouye, ha gali sile nei ke nalamou fima idibe, ogou gai godibe sibigebou yode tawale idi. Kegei kaha degemou, diame midihog kasagai milolou yademou hagi degele idi, dia defeido tawaiyo mei kaha degemou.

8 Kenou si nale noubane, haba na ho fogou bane keme Godikou ile a mei. Gali si ke nadibe, sibige ta dala mei. Na ho fogou bane sibige ta dala meinou.

9 Kenou si niou tawaibou, nale olou fei ni nale tagali keme kuolou ta dala meiyee, ha ni ke nala ili kaha degeiye, damaleyodei nele mei degele i o kedia mihikou fiyasigeiye.

10 Tewe o ta na, ogou gai godi taha moskou folo, gali si ke nouba, defei tewe mei o taha ke duguoba, ene folo, gali ke naiye.

¹¹ Na kege degeibabe, ne mogo e damaleyodei nele mei degei, e dowoye Yesu Kelesuha e mamolo uyodema tolo i keme na tawaga kege degeli kahage bou makoulu kehe.

¹² Damaledo, nige ni mogo, defei ta tewe mei o sasai kediamokou midihog kasagai kege degeiba, dia mihikou fiyasigeibabe, nime Kelesukou midihog kasagai bou degele ili kehe.

¹³ Kegei kaha degemou, a gali kegei ke naiye, ma mogoha damaleyodei ke fiyoubabe, age gali kegei keme haba ta nale mei.

9

Polha ta-bolofei-mala-siadi dabai e degedi kaha hebe keme sele ta mou li mei kokou e hohobou

¹ Midihog a kou milou gadi ke ni duguo tawama. Tabe, ame kuolou mai ta dalamou ke sesediyo mei. Tabe, ame ta-bolofei-mala-siadi-o. Tabe, di Hiye O Yesube age kou duguo. Haba tabe, a degeiye, nime Yesukou damaleyodele i dalagua kehede tawama.

² O ilo kelegebe ame ta-bolofei-mala-siadi-o meiyode tawale iliye, kenou si nige ame dabai ke degedi odade tawale i. Yobe, ni Hiye Okou damaleyodei kaha hegibe, ame Hiye Oha e ta-bolofei-mala-siadi-o damaledo.

³ O ilo kele midihog a milou di ke figa dugulo imamou kasagayodele imou be, a diamokou kou gue sima tobou di.

4 Ele* Hiye Ohā dabai ke degedi kahā hebe keme, nige elemokou nalebou hueibou de nele sagaiye, kenou si ni kege ta degediyo mei.

5 Ele sasai damaleyodei ta dalaba, ele sasai kegele i kebou wou ma dabai degemou sulugualebe nige kageimou akogulo idiya? Hiye Ohā e ta-bolofei-mala-suluguadi-o ilo kediabou, haba e mala diabou, haba Pitabou dia kege degele idi keme o tae ta akogudiyo mei.

6 Barnabas elenou si sele dabai degedi, mou ta dalale sagai mei kahā degemou. Hiye Ohā ta-bolofei-mala-suluguadi-o ilo kediamē kege degediyo mei, damaleyodele i o sasai kedia dogou gulo idi kahā degemou.

7 Obe ami dabai degeimou be, dabai kahā hebe sele moudi. Haba, obe hebe hai dabai degeimou be, segei sibige nadi. Obe wai meme dia dalamou be, wai meme kahā bu kou ke nadi.

8 A ta kegei ke tobolou be, a sa sibige kuokou o tae kou tobou di sagai kenou sesega tobou yo mei. Kuolou ta, kuguokou nalai kahane kenou tefele tobou dala.

9 Damaledo, Mosesha kuolou ta kahage kou gue nalai dala,

Nige wai bulumakou kedia alasi kolo tofou tofou gugulo ibabe, kegeligi dia alasi nalai iye deba, die mogou hobou komuguo tigadama. Lo 25:4

* 9:4 9:4 Polbou Barnabasbou dilienou. Na 9:6 dugu.

Ni kage tawaiya? Godiha ke toboube, e damale wai bulumakou tobou, ha kei tobolou?

¹⁰ Godiha ke toboube, e dimokou tobou. Nalai kaha yobe kou gue, o taha hebe hai dabai hiyedo degeligibe, habage nale segei ke e naledade tawadi. Alasi gama kolo gulu o ene alasi ke ene naledade tawadi.

¹¹ Oe segei hou sogodi sagai, kenou tefei, ele Duo Bolofeiha ta ke ni solou fedu segei. Kegei kaha degemou, nige elemokou tou dogou gudi bi nelebe de doudo? A nimokou tobolou kou nele kenou si bolodo.

¹² Bimajbou nalebou, ni o ilo kediamokou nele idi keme elemokou ne hiyedo dege nelebe bolou.

Kenou si, ni bimaj, ele molo kou sagai keme ele ta mou li mei. Kegei kaha ele hagi hiyedo dugulo idi. Ele mou li mei kaha yobe, Kelesuha ta uwo bolofei ke sa sa olou fei tefele keme ele akogulo sagai mei.

¹³ Ni tewe, Godiha mosodu dabai degele idi o kediane, die nalebe Godiha mosokou ge mala idi. Haba gali sile Godikou nele idi o kediane hui ilo kelebe dia nala idi.

¹⁴ Nebe kenou tefei, Hiye Oha dimokou kou gue tobou, ta uwo bolofei tobolou idi o kediamokou ne, dia egei hehegiedi dabai kaha hebe keme o saai die ta dulo idi kedia nemabeede tobou, Godiha dabai degele idi o kedia mou tiasigeiye domou.

¹⁵ Kenou si ni bi, a molo kou sagai keme a ta mo udiyo mei. Ifine, a nimokou hawamou

nalouyo mei. A hawolu debabe, ame sidifiye tolo ile sagai degele. Hawadi midihō keme a tewe mei kaha degeimou, a hohō degeli. Midihō, a sesedi ke o tae akogulobe a dafolu.

¹⁶ A ta uwo bolofei tobou dibe, mayoou ma hu hebele fogudiyo mei, dabai keme Hiye O yoou degeyedei kaha a kuhe degedi. A egei hehegie tobou ho fogou babe, kasagai hiyedo, ame tawaibou siale sagai.

¹⁷ A mayoou ma tagaiya kenou dabai degeli debasi, a dabai kaha hebe ke kou moloou. Ha, Godi younou amokou dabai ke degeyede tobou kaha degemou, a dabai kaha hebe ke ta mouudiyo mei.

¹⁸ A Godiha dabai degedi kaha hebe keme kei moloou? A ni bi keme kou moloou sagaiye, haba a ta moloou mei. Hebe bolō, a molooube, keme kou gue, age ta uwo bolofei ke o sasai kediamokou hehegilebe hohō hiyedo degedi. Dabai ke degele hohō hiyedo, a dugulu keme ma dabai kaha hebe bolodobe kehe.

Pol eme sa sa o sasai olou fei kedia die dabai degedi o

¹⁹ Ame kuolou mai ta dalamou ke sesediyo mei. Ame sa sibige kuokou ge o tae fisimou dabai degediyo meiyē, kenou si mayoou ma tagaiya kenou, age o sasai olou fei Kelesukou damaleyodema, dimokou gelegumabadomou die dabai degedi o kuhe degei.

20 A^{me} Juda o kediabou de dalamou be, die midihou kenou sesedi, diane Kelesukou damaleyodema, dimokou gelegumabodomou. Ame Mosesha kuolou ta dulo sesediyo meiyе, kenou si, kuolou ta dulo sesedi o kediabou de dalamou be, ane kuolou ta dulo sesedi o sa dege daladi, kegeiba diane Kelesukou damaleyodema, dimokou gelegumabodomou.

21 Nebe kenou tefei, ame sa ta o sasai, Juda o ei kuolou ta dulo sesediyo mei kediabou de dalamou be, ane kuolou ta dulo sesedi ke fogou mou, haba die midihou kenou sesedi, diane Kelesukou damaleyodema, dimokou gelegumabodomou. Kenou si a kege dalalibe, Kelesuha ta, Godiha mai kenou dulo sesedi.

22 Nebe kenou tefei, a damaleyodei huyadefei o sasai kediabou de dalalibe, ame dia dalagua sagai kenou tefele daladi, kegeiba diane Kelesukou defeido damaleyodema, dimokou gelegumabodomou. Damaledo, a sa sa olou fei o sasai kedia midihou kage degele imou be, ane dia degeli sagai kenou sesedi, dia ilo kele Kelesukou damaleyodele iba, Godiha mamouuyadomou.

23 A ta uwo bolofei ke hehegie tobou lamou, dabi hiyedo degedi, bi Hiye Oha neleyodema makai keme ane moloou sagai degeimou.

Di neledo dege foukua ileba, hebe bolodo ke moume

24 O sũdo kōu fōukua idiye, ha o tanōu feiyenōu si ebukōu foloumōu be, hebe bolodo keme e moŋudi. Hebe bolodo ke mou o kaha fōukuai sagai kegenōu do kuhe fōukua dema.

25 Obe fōukuai ebukōu folo sa degeimōu be, tōu doususu dabai hiyedo degele idi, hebe bolodo ke mōu lamōu. Hebe bolodo, dia moloŋu keme ta tofousogo dalale mei. Hebe bolodo, di moloŋu kesi yoŋu kegenōu kuhe dalale, ta mei degele mei.

26 Kegei kaha degemōu, a mōu yoŋuwa fōukuadi o sagai kege fōukuadiyo mei. A dobogoŋuye biyadi tewedo o ke sagai dege degedi, dobogoŋu mōu yoŋuwa hebesediyo mei.

27 A ma tōu doususumōu be, ma tōu ege ma fimai bolō kenōu sesedi. Kegelige, a egei tolōu sulugibe, mihikōu fiyouba, a ma dabai degeli kaha hebe bolodo ke ta moŋu ho fogouye domōu.

10

Tefele duguye haguba, di fiyasigeiye

1 Mogo diama, age nime a tobou ladi ke tawale ile ke tagali. Mosesha delei kelege, ei kou guai o olou fei kedia mabi hayeya ke to dawala duoya ke ilobou dama yaibe, to kamou ile dalamou, mihi fafagai degeiya ke dasigei.*

2 Mabiye dia wou mamou, dawala duoya ke ilobou dama yai keme fafeleya degedi

* 10:1 10:1 Kisim Bek 14:15-22

ke sa degei, Godiha dia olou feibe Moses sesemabdomou makai.

³ Dia sulugumou, nalebe Duo Bolofeihanou diamokou neimou, dia nalamou suluguei.

⁴ Dia olou feido hueine Duo Bolofeihanou neimou nalamou suluguei. Huei keme bogo to kelege migimou nalamou suluguei.* Bogo keme Kelesu yo unou diabou de dogou guo siei.

⁵ Sulugumou, Godihage o sasai sudo ilo kediamokou hohog degeli mei. Hebe mei mihinou saya ke suluguali tofigile imou be duguo fogou suluguei.

⁶ Hagi, ei kou guai o kedia dugumou i kahage dimokou hegili kuhe, die midihog keme kasagai, di kegei ke hohog dege milou gadame.

⁷ Ei kou guai o ilo kelege ogou gai godikou dihog baga tobolou idi sagai ke tefeledgedama. Godiha kuguokou be kou gue nalai dala,

O sasai kedia duwoguali, nalebou hueibou de nala imamou hagua tofolou ima, ogou gai godikou hobolou idi. *Kisim Bek 32:6*

⁸ Haba, sasai hiyoubou, o hiyoubou dene suluguada. Ei kou guai o sasai ilo kedia kegele i kaha degemou, sawisie tanou fei ta kelege, o sasai sudo, olou fei 23,000 kege tofigile i.*

⁹ Dige haba Hiye O tefeledugudame. Ei kou guai o sasai ilo kedia kegele i kaha degemou, dia ilo

* **10:4 10:4** Kisim Bek 17:1-7 * **10:8 10:8** Namba 25:1-9

kele beiyē gogoloumōu tofigile i.*

¹⁰ Godikōu gofoŋu dege tobōu dama. Ei kōu guai o sasai ilo kedia kegele i kaha degemōu, makodi esol o kaha woumōu tofigile i.*

¹¹ Hagi, ei kōu guai o kedia dugulo i kaha ta, Godiha kuguokōu nalagai dala kaha ge ifi dalagua o sasai dimokōu hegili kuhe, o kedia degele idi sagai keme di ta degedame, uwage sawisie i hafei degeli kaha degemōu.

¹² Da neleḏo dege daladade tawaibabe, defeido dalame, kegeligi fiyeiye.

¹³ Tefele dugu, nimokōu feḏi keme daga mei, o olōu feido kōu dugudi kenōu. Ni tefele dugu kegei ke dugubabe, Godiha yoŋu degeleyodei keme e doḏo degele. E ni dogōu guba, tefele dugu kaha ni nele ke ta gabama folo mei. Godi yoŋu e neleyenōu ni dogōu guba, ni ta fiyale mei.

Di Godikōu diho baqa tobolōu gige, duo kasagai kedia mokōu ne diho baqa tobōu dame

¹⁴ Ma mogodo diama, a kōu tobou kaha degemōu, ni ogōu gai godikōu hobōu diho baqa tobōu dama.

¹⁵ Nime tewe o kaha degeimōu, a nimokōu kuhe tobolōu. Ma ta ke defeido figama.

¹⁶ Di kopekōu tigi kolo huei gofoŋudo sōu guomōu, Godikōu bolofeyode tobōu ma nolugi, Kelesu e kafei migi kokōu ne fimamōu, eme

* **10:9 10:9** Namba 21:4-9 * **10:10 10:10** Namba 14:29

diboū de dogoū guo daladade tawale idi. Nebe kenoū tefei, di oū si bafigine nolugi, Kelesu e toū koū fimadibe, dibe e toū kokoū sosoū tanoū fei degei daladade tawale idi.

17 Oū si di nala idibe tanoū fei kaha degemoū, dibe o sasai sudoye, kenoū si di oloū feibe sosoū tanoū fei dala.

18 Nige Israel o sasai kedia gali sidi midihō kokoū fimama. O, Godiha dou moso kokoū gali sile, Godikoū nelē idi kediage hui ilo kele noūmoū be, o kediāne Godiboū de sosoū tanoū fei degei keme ni koū tewe.

19 Kegeligi, a tobou kokoū ge, nige ogoū gai godikoū gali sidibe sibige ta dalayade tawale iye. A kege toboū li mei. Age ogoū gai godibe sibige ta dala meiyode toboloū kuhe.

20 A tobou kaha sibigebe koū gue, damaleyodili mei o kedia gali sima nelē idibe, diame duo kasagai kediāmokoū noū sima nelē idi. Godikoū ta sima nelē idiyo mei. Haba nime duo kasagai boū de gelegulo keme a dafa.

21 Ni Hiye Oha huei kopekoū soū gu ke noūbabe, duo kasagai kedia huei keme hoboū ta nadama. Ni Hiye Oha oū si ke noūbabe, duo kasagai kedia oū si keme hoboū ta nadama.

22 Diyoū tawaiboū, Hiye Oha kona degeiye. Nige di dedeibe Hiye Oha dedei keme gabama feleiye tawale ili? Kegele sagai meido.

Di Godiha hunoū hebele foguo ime

23 N̄i o ilo kelege tobolou idibe, di ta degele fimoūbabe, di degelenoū, kuoloū ta dala meiyode toboloū idi. Tā keme koū damaledoye, kenoū si midihoū oloū fei di miloū goubabe, di bologuā ta dalale sagaī mei. Damaledo, di kuoloū ta dala meiyode, kenoū si di midihoū kage kage ta miloū gamaba, neledo dege ta dalaguale sagaī mei.

24 Di diyoū sienoū dogoū gulaba degedame. Di o sasaī ilo kediamokoū ne dogoū gulaba degeme.

25 Gali huī daga daga makisikoū dalaba dugubabe, nī mamoūuma nalenoū. Fimaī hiye degeba, yodugadama.

26 Yobe, koū gue nalaī dala, sa sibigebe Hiye Ohale. Haba, bi oloū fei sa sibige kuokoū dala kene e binoū. *Buk Song 24:1*

27 Haba tabe, Yesukoū damaleyodili mei o tahā nī didigueibabe, nī yale keme taboū mei. Nalē oloū fei o kahā nimokoū nel̄i keme nī nalenoū. Fimaī hiyedo degeba, yodugadama.

28 Koū kegeiye, haba o tahā toboloū gi, gali huī koūume ogoū gai godikoū sile neiyode toboū babe, nadama. Nalā ibabe, keme midihoū boloū mei. Yobe, kegeligi ke toboū o kahā nī gali ke noūba duguoba, hagi degeba, fī hiyedo maiye domoū.

29 Age nī defeliyode toboū yo mei. Ā toboloū be, o ta nime defeliyode tawai o kahā defeliyode toboloū.

Kenoū si, o tahā kege toboū ho fogoū babe, nī nalenoū. Godikoū damaleyodei o sasaī dibe

kuolou ta dala mei. O yosie kuolou mai o e amokou nadayede tobou babe, a de dulo sesele?

³⁰ A Godikou bolofeyode tobou ma, nale ke noubabe, o taha kageiye nale ke kasagayode tobolou?

³¹ Ni nalebou, hueibou de nolugi, haba dabai kage kage ta degeligne, ni Godikou nou hohobou dema.

³² Ni Juda o sasibou, Grik o sasibou, Godikou damaleyodei o sasibou kediamokou defeido fimaba, midihou ni milolou keme dia duguba, mihikou fiyale sagai keme ni milou gadama.

³³ Ane kegei ke gededibe, a midihou o sasai olou fei tagale idi kenou milou di. Yobe, a mayoosie dogou gulamou mei. A tagalibe, Godiha o sasai olou fei kediane mamouuyadomou tagali.

11

¹ A Kelesuha midihou ke milou di sagai, kenou tefele, nine midihou a milou di kenou milou ma.

**Polhage nele, Duo Bolofeiha
solou do nemou i kebou, haba
sosi mosokou kefeguo dabai
degedi midihou bolodo kebou de
hehegie tobou**

(Ta Hiye 11-14)

Polha widio gogudi midihou ke hehegie tobou

² Ni amokou fimolugi, ta olou fei a hehegiemou haguei keme ni tolou dala kaha degemou, a nimokou bolofeyode tobolou kuhe.

³ A nimokou ta tabou de hehegie tobou lamou. Ta keme kou gue, Kelesube o di widio o. Sasai kedia widio obe die ma. Godi enou si Kelesuha e widio o.

⁴ O koyo na, ne heti kajbou de diho baga tobou bane, egei hehegie tobou bane, na ne widio o ke sidifi nelj. Ne widio o keme Kelesu.

⁵ Kenou si sasai koyo na, ne widio goguli mei dalali, diho baga tobou de, ha egei hehegie tobou de deibabe, name ne widio o, ne makou sidifi nelj. Sidifi keme widio towe waj sasai kedia sidifi dugudi ke sa kegei.

⁶ Yobe, sasai taha e widio gogu ho fogou babe, sasai keme e widio towe tou dege kagiyede. Kenou si, sasai kedia die widio towe tou dege kagilebe sidifi hiyedo degele idi. Haba wale kene sidifi hiyedo. Kegei kaha degemou, sasai kediamie die widio towe gogumabeede.

⁷ O dibe di widio gogudame, dige Godiha e hubou e nelebou de hehegile idi kaha degemou. Sasai kedianou si die maha e hubou e nelebou de hehegile idi.

⁸ Godiha obou sasibou yufi milou gai kelegebe, e o miloube, sasai kaha tou e milou li mei, e sasai kenou si o kaha tou e milou.

⁹ Godiha o miloube, o kaha sasai dogou guyadomou milou li mei. Haba, Godiha sasai

milou keſi, o dogoū guyadomoū kuhe milou.

10 Kegei kahā degemoū, sasaī kediā die widio gogudi kahā esol o kediamokoū hegilibē, Godihage sasaī kediane e dabai degemabdomoū makai ke hegili.

11 Koū kegeiye, Hiye Ohā di dogoū guo dalamoū be, sasaī diesofeī dala mei, haba one diesofeī dala mei. Sasaīboū oboū diā diōusie yogo dogoū gumoū dogoū gumoū dele idi.

12 Godihage sasaībe o toū ye milou ke sagaī kenoū tefeī, obe oloū feī sasaī kediā mōuma feledi. Kenoū si bi oloū feī kahā e yobe Godi.

13 Nioū noū koū gue file duguma. Sasaī tahā e widio gogu ho fogoū ba, Godikoū dihō bagā toboū babe keme de bolō, ha kasagaī?

14 Midihō di miloū gadi kahā hegilibē, o ta e widio towe sasado dalababe, keme bolō mei.

15 Sasaī kediā widio towe sasado dalababe, keme diōū die similou. Godihā widio towe sasado ke sasaī kediamokoū neī, die widio gogumabdomoū.

16 O koyo nā, a widio gogudi tā kefēi to-bou kahā hebe ke tāe biyalaba degeibabe, nā kōunoū tawa, eibe midihō geheboū sesediyo mei. Godikoū damaleyodele i o sasaī oloū feī kediane midihō kenoū sesele idi.

Sa Korin o sasaī kediā Hiye Ohā oū siboū, e hueiboū debe doūdo nalā idiyo mei

17 A n̄imokōu egele tobōu lamōu. Midiho n̄i milōu di kokōu be a hohō ta degeiyo mei. Yobe, n̄i kefeguo, Godiha dabai degeimōu be, dabai n̄i degedibe kasagaiyode tobolōu imōu du kaha degemōu. Damaledo, dabai n̄i degele idi keme dōudo degele idiyo mei.

18 Yomogōu, a ta hebenōu dube kōu gue, damaleyodele i o sasai n̄i egei dulamōu kefeguomōu, tae biyama filemōu be, fi tanōu dege dalagua meiyode tobolōu imōu du. Age ta keme huyadefeji damaledade tawai.

19 Yobe, kokōu gebe O Hiye o seselibōu, Hiye O seseiyo meibōu debe tamado duguu tawale.

20 Kenōu si n̄i sosi mosokōu kefeguomōu, Godiha dabai degemamōu, Hiye O yoū e ou sibōu, tigi kolo huei gofoūdobōu de n̄i nalā idi keme n̄ige dōudo nalā idiyo mei.

21 N̄ige n̄i nale ke totodo nolugibe, o ilobōu file nalā idiyo mei. Haba, o ilo kelegene tigi kolo huei gofoūdo ke hiyedo dege nama, fi totou degele idi.

22 Kageimōu, n̄i kege degediya? N̄ime nalebōu hueibōu de n̄adi mosobe mei sa degei. N̄ige Godikōu damaleyodele i o sasai kediamē mabōu sagai duguomōu, nale mei o sasai kedia kuhe sidifi nele idi. A kage tobolōu? Age n̄imokōu ta bolofeyode tobolōu sagai meido.

Hiye O Yesuha ou sibōu, tigi kolo huei gofoūdo kopekōu sou gu kebōu de e dabai degele idi o

*kediāmokōu nei**(Matyu 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20)*

²³ Ta a n̄imokōu tobolōu keme Hiye Oha amokōu tobou kenōu. Hulia, Hiye O Yesu eme Judasha ho o kediāmokōu sesegu kelege, ege ōu si ta mala tolōu mōu,

²⁴ Godikōu bolofeyode tobōu mamōu, ōu si ke bafigima tobou, koꞑume ma tōu, a n̄i dowoye nel̄i kuhe. N̄i koꞑu nolugibe, amokōu fimamabeedei.

²⁵ Ōu si nama mei degeimōu, e huei kopekōu sōu gu maj̄ ke mala tolōu mōu tobou, koꞑume ma kafei. Ma kafei koꞑumahage Godibōu de mogo degedi midihō ebele ke hegili. N̄i habagene kege nalaba, amokōu fimamabeedei.

²⁶ Ōu si kebōu, huei kopekōu sōu gu kebōu de nalaba, n̄i Hiye O e tolo i ke hehegie tobōu mōu ibe deba, e haba boholōu ma haguale.

Dige Hiye Oha e ōu sibōu e tigi kolo huei gofoꞑudobōu ke nalababe, di diyōu sie file duguoba kuhe name

²⁷ Kegei kaha degemōu, o koyoha Hiye Oha ōu sibōu, huei kopekōu sōu gu kebōu de mōu yoꞑuwa noubabe, o keme midihō kasagai degeli, ōu bōu tigi kolo huei gofoꞑudobōu keme Hiye Oha yoꞑu e tōu bōu kafeibōu ke makai kaha degeimōu. Ke mōu yoꞑuwa noubabe, o keme hebe kasagai moloꞑu dala.

28 Kegei kaha degemou, ou sibou, huei kopekou sou gubou ke nalababe, ni tanou tanou niou sie fileba dugu, bolu degeiba kuhe nama.

29 O koyoha Hiye Oha e tou kokou fima ho fogou ba, ou sibou tigi kolo huei gofouudo kebou mou yofuwa noubabe, o keme midihou kasagai yofu degedi kaha hebe ke mofu dala.

30 Kegei kaha degemou, ni kile do o sasibou, tou nele mei degele i o sasibou sudo dalagua. Haba ilo kelebe tofigile i.

31 Di diyou sie defeido file duguoba, Hiye Oha ou sibou, tigi kolo huei gofouudo kebou de noubabe, dibe hebe kasagai keme ta mala ile mei.

32 Kenou si, Hiye Ohage di midihou filemou doususudi. Kegelige, di sa sibige kuokou damaleyodili mei o sasai kedibou de ta saiye touye domou.

33 Mogo diama, kegei kaha degemou, ni kefegu, nale gili dege, toto nadama. Ni o ilo ke baha duwoma.

34 Ni kile o taha hegie degeibabe, e yofu e mosokou ge nale kou nama, sosi mosokou kuhe iyedili. Kegelige, ni kefegu noubabe, gili nolu kaha hebe kasagai ke mouye.

Ta isimo keme a nimokou ile foloba, hehegie tobolou.

12

Polhage Duo Bolofeha nele daga daga dimokou solou do nemou i ke hehegie tobou

1 Mogo diama, a Duo Bolofeiha nele daga daga nimokou solou do nemou i ke hehegie tobou lamou.

2 Ni tewe, afudo, nime damaleyodele ili mei kelegebe, mou yo[uwa dalamou, ogou gai egei tobou di o kedia ni wou ma, fi mei godi, ta tobou diyo mei kokou yadi.

3 Kegei kaha degemou, a tagalibe, ni kou tawama, Godiha Duo Bolofei eme o taha duo kokou dalababe, o kahage Yesube makoyede tobolou mei. Haba o tanou ta e duledube Duo Bolofei dala mei debabe, o kahage Yesube Hiye Oyode tobou diyo mei.

4 Duo Bolofeiha nele daga daga solou do hiyedo nediyee, kenou si Duo Bolofeibe tanou feiye dala.

5 Hiye Oha dabai, di esofei esofei kou degeleye, kenou si di Hiye Obe tanou fei dala.

6 Di Godiha dabai degedi kaha tewe keme esofei esofei kou dalaye, kenou si Godibe tanou fei, e neleyenou di dogou gumou, e dabai esofei esofei degele idi.

7 Duo Bolofeiha e nele daga daga keme dimokou mou yo[uwa neiyo mei. E solou do degemou neli, di nele kahanou diyou sie yogo dogou guba dogou guba demabandomou.

8 Kegei degemou, Duo Bolofeiha e nele ta ke o takou neimou be, o kahage fimai bolodo dege dalali, ta bolodo kenou hehegie tobou di. Haba nele ta ke o ta kokou neimou be, o kamahage tewe hiyedo degemou, tewe ke hehegie tobou di.

Kenou si Duo Bolofeiibe tanou fei.

⁹ Duo Bolofeiha e neleyenou o ta Yesukou damaleyodema neledo dege daladi. Haba Duo Bolofeiha e nele kahanou o tabe do o sasai bologuoumou bolo degedi. Kenou si Duo Bolofeiibe tanou fei.

¹⁰ Duo Bolofeiha e nele daga daga kahanou be, o tabe midihogehē ke milou gadi. O tabe habage degele duguo tobou di. O taēge o sasai, duoye tolou i keme, duo kasagaiye tou, he Duo Bolofeiye tou domou ke file duguo tawagadi. O tabe ta gehē taē tobou di.* Haba o tabe ta gehē ke tobou mou bohou di.

¹¹ Duo Bolofeiibe tanou feiye, kenou si e degeiyenou, dabai kegele i olou feibe tama degeimou dugudi. E yofu e tagaiya kenou e dedei olou fei ke damaleyodele i o sasai kediamokou fimou i dala kuhe.

Dibe Yesuha tou kokou sosou tanou fei dege dala

¹² O tou be tanou fei, kenou si e tou kou be abogofu, dobogofu, kehe, dihogehē i sudodalagua. Kegele i ke olou fei gelegumou be tou tanou fei degei. Kelesuha e tou ne ke sagai kegeinou dala.

¹³ Yobe, Duo Bolofeiha neleyenou di fafeleya degeimou, dibe Kelesuha e tou kokou sosou tanou fei degei dala. Juda o sasai eibou, Grik o

* **12:10 12:10** Ta gehē taetobou dibe keme Duo Bolofeiha tobou di ta.

sasai n̄ibou, dabai degedi o sasai diabou, bose diabou, di olou feibe Duo Bolofeiha tou dalagua kuhe.

14 Di tewe, o di tou be abogo[ubou] dobogo[ubou] kenou fei mei. Di tou kou be diho, kehe, mukuq kegele i sudo dala.

15 Abogo[u] tae tobolou gi, ame dobogo[u] mei kaha degemou, ame tou ko[umaha] bi meiyode tobou babe, keme gulokou tobolou. Abogo[u] kene tou ha bi.

16 Haba, kehe tae tobolou gi, ame diho mei kaha degemou, ame tou ko[umaha] bi meiyode tobou babe, kene gulokou tobolou. Kehe kene tou ha binou.

17 Tou kokou be dihonou debabe, diho kahage obe tobou ba de dulo? Dulo mei. Tou kokou be kihiyounou debabe, kihiyou kahage gali sili ho de dulo? Dulo meido.

18 Godiha o sasai di tou milou gaibe, abogo[ubou] dobogo[ubou] kegele i olou feido keme e yo[u] tagaiya kenou defeido asou giema fogou.

19 Di tou be dobogo[uyenou] dalagua debabe, keme damale tou mei.

20 Damale tou dobe kegei mei. Damale tou dobe dobogo[u], abogo[u], kehe, diho kegele i sudoye, kenou si tou be tanou feido dala.

21 Dihoyege dobogo[ukou] be, na dala mei debabe, a mayo[unou] sasale dalayode tobolou sagai mei. Widioyene abogo[ukou] be, na dala

mei debabe, a mayoꝑunou sasale dalayode tobolou sagai mei.

²² Kege tobou babe keme gulokou. Bi, di tou guebou dalagua ilo kelebe dige tatabai degeiyode tawale idiye, kenou si bi kedia dala mei debabe, di tou be kasagai degeba mou tilaba dugulo.

²³ Tou ha bi ilo, di sibige dala meiyade tawadi keme di similou di. Tou ha bi ilo, di sidifi degedi keme di yukuei kaiye gogudi.

²⁴ Tou ha bi ilo, di sidifi degediyo mei keme mou dala. Kenou si Godiha tou ha bi olou fei asou giemamou dugube, ilo kelebe hu mei duguye, kenou si diane sibige dalayodema makai.

²⁵ Kegeligi, tou ha bi ilo ke diafouye. Tou ha bi olou fei kedia dioꝑusie yogo dogou guba dogou guba deibasi bolodo.

²⁶ Tou ha bi ilo taha do dugumou be, tou olou feine do dugudi. O tae tou ha bi ilo taha hu hebele fogumou be, tou olou fei hoho degedi.

²⁷ Ni olou feidobe Kelesuha e tou. Ni tanou tanou be e abogoꝑubou dobogoꝑubou sa degei dalagua.

²⁸ Godiha o sagai sosikou dabai degemabadomou makai. Sasafeibe, e ta-bolofei-mala-siadi-o. Sasamabe, habage-degele-duguo-tobou di-o sagai. Komabe, e midihog hehegie tobou di o sagai. Midihog gehe gehe milou di o sasaihou, do o bologuadi o sasaihou, o dogou gudi o sasaihou, widio o sasaihou, ta gehe gehe

t̄ae toboū di o sasaīboū kedianē Godihā makai, e dabaī ke degemabdomoū.

²⁹ Nī kage tawaiya? Godihā dabaī degele idi o sasaī oloū feidobe de tā bolofeī malā suluguadi? Oloū feidobe de habage degelenoū duguo toboloū idi? Oloū feidobe de Godihā midihō bolofeī kenoū hehegie toboloū idi? Oloū feidobe de midihō gehē gehē kenoū miloū gā idi?

³⁰ Oloū feidobe de do o sasaī bologuā idi? Oloū feidobe de tā gehē gehē taenoū toboloū idi? Oloū feidobe de tā gehē gehē kenoū boholoū idi? Kegeriyō mei, di tanoū tanoū be dabaī esofeī esofeī degele idi.

³¹ Kenoū sī nīge Duo Bolofeihā nelē daga daga hiyedo folodo ke defeido molōū tagama.

Di diyōū sie yogokoū soloū do degeiba soloū do degeiba deme

Kegeī degemoū, ā midihō tā nimokoū hehegielamoū. Midihō kemē bolodo, di tā tawaga toboloū sagaī mei.

13

¹ Ā tā gehē t̄ae toboū di keboū, esol o kediā toboū di tā keboū koū toboū diye, haba soloū do degedi midihō ke miloū ho fogoū babe, ame bala woumoū uwo degedi ke sagainoū. Dioū gōumoū uwo degedi ke sagaī degeinoū, sibige tā dala mei.

² Ame habage degele ke kōu duguo tobōu di debane, Godiha fimaj mogogou dala olōu fei ke kōu tewe debane, sa sibige kuokou tewe olōu fei kene a kōu tawagai debane, a Godikou damaleyodeibe, a ta tobōu ba, bitouye ma ta dulo tegulonou debane, kenou si a solou do degedi midihō ke milou ho fogou babe, dabai a degedi keme sibige ta dala mei.

³ A ma bimaj olōu fei ke bi mei o kediamokou kou nei debane, a mayo usie kou sesegumou, oe a tolou mou doulukou sigumou a tolo i debane, kenou si a solou do degedi midihō milou ho fogou babe, ame hebe bolō ta molo u meido.

⁴ O sasaj solou do degedi midihō keme kou gue, dafadiyo mei, midihō bolonou hehegiedi, kona degediyo mei. Midihō kegei ke milou di oyege yo u e hu hebele fogudiyo mei, yo usie hiye oyode tobou diyo mei.

⁵ Solou do degedi midihō keme midihō kasagai hehegiedi midihō mei. Solou do degedi oyege yo usienou fimadiyo mei. Toto gofo u degediyo mei. O tae midihō kasagai emokou milou mou be, e kokou ta fimadiyo mei, mou duguo fogou di.

⁶ Solou do degedi midihō keme midihō kasagai milou di kokou hohō degedi midihō mei. O sasaj solou do degedi oyege damaledo midihō kokou hohobou di.

⁷ O sasaj solou do degedi oyege, o tae emokou

hagi neimōu be e mihikōu fiyadiyo mei. Godikōu nōu damaleyodema, Godihage emokōu midihō bolodo degeledade tawadi. Hagi kagei kagei ta dugumōu be, eme neledo dege daladi.

⁸ Solōu do degedi midihō keme mei degele mei. Kenōu si habage degele duguo tobōu di midihō keme mei degele. Ta gehe gehe tae tobōu di kene mei degele. Tewe olōu feine mei degele.

⁹ Tewe di dalabe, ilo kelenōu fei dala. Dige olōu feido tewe mei. Haba, Godiha habage degele ta kene dige olōu feido tobolōu idiyo mei, ilo kelenōu tobolōu idi.

¹⁰ Kenōu si, midihō doudo ke tama degeibabe, midihō doudo mei keme susuafogolōu.

¹¹ Ame dihifei kelegebe, a dihiye ta tobōu di sagai kegenōu tobōu di, sisigoye fima idi sagai kegenōu fimadi. A dihiye tawadi sagai kegenōu tawagadi. Hiye degeimōu be, a sisigo kedia midihō keme tou fogou.

¹² Nebe kenōu tefei, ifibe di Godiha fimai ke olōu fei tewe mei. Di midihō dugudi galaseya taye dugudi sagai kenōu tefele dugudi. Habagesi, di Godibe midihō gelegulo dala. Damaledo, ifi di tewebe ilo kelenōu tewe. Habagesi, Godiha di defeido tewe sagai kenōu tefele, dine Godiha e tewe ke olōu feido tawale ile.

¹³ Mei degele mei midihō olōu fei kamadia kege. Tabe, damaleyodei midihō. Tabe Godiha midihō bolodo degele ke dia daladi midihō. Tabe solōu do degedi midihō. Kenōu si solōu do degedi

midihō kahāge midihō bolōu ke gabama feleido dala.

14

Ni Godihā tā hehegie tobolōu be hiyedo tagama

¹ Nige solōu do degedi midihō kenōu sesegaba, nele daga daga, Duo Bolofeiha solōu do nedi kene olōu fei moloūyodemaba degema. Egei, habage-degele-duguo-tobōu di-o kedia tobolōu idi kahā nele ke, Duo Bolofeiha nedi kene ni moloūyodema hiyedo degemōu ima.

² Oe tā gehe tae tobolōu idibe, keme o sasai kediamokōu tobōu diyo mei, Godikōu nōu tobolōu. Damaledo, tā keme o tae ta duyo mei. Duo Bolofeiha neleya kenōu tā mogogou dala ke kuhe tobolōu.

³ Haba o tae egei hehegieibabe, kesi o sasai nele dege dalamabadomōu hehegie tobolōu . O kegei kahāge damaleyodei o sasai kedia dogōu guo dedei sasagile.

⁴ O tae tā gehe tae tobōu babe, e yoūsienōu nele degelamōu tobolōu. Haba egei tobolōu o kahanōu si Kelesukōu damaleyodele i o sasai kedīa neledo dege dalamabadomōu hehegie tobōu di.

⁵ A ni olōu fei tā gehe tae tobolōu ile keme kōu tagaliye, kenōu si ni egei tobolōu ile keme a tagalido. O tae tā gehe tae tobōu babe, haba o tahāge ke tobolōu ke bohōu yedili, damaleyodele

i o sasai kedia duloba, neledo dege dalam-abadeba. Ta ke boholou o ta mei debabe, ta gehe tae tobolou be huyadefei bolu. Haba egei tobou di kesi bolofei.

⁶ Mogo diama, ni a tobolou ke defeido file duguma. A ile folo, ta gehe tae nimokou tobou babe, a ni dogou gulo sagai mei. Kenou si, a ile foloba, nimokou egei hehegieibabe, keme ni dogou gulo. Ta, Godiha amokou hegi kebou, tewe ta kebou, habage degele ta kebou de a nimokou hehegie tobou lamou degeli.

⁷ Hohou sabou, gitabou keme fi dala meiyee, kenou si dilie uwo bolu mei debabe, dige die uwo defeido ta dulo mei.

⁸ Kibiye bologuado haguisa ho fogou babe, o koyoha haguale?

⁹ Nebe kenou tefei, ni ta gehe tae tobou babe, o sasai kediage nime mou touba duloba, sibige ta tawale ile mei.

¹⁰ Damaledo, sa sibige kuokou be, ta daga daga sudo dalagua. Ta olou fei ke tobolou idi keme die sibigebou nou dala.

¹¹ Kenou si, o taha e tae tobolou kaha sibige ke a tawaiyo mei debabe, o kahage ame sa ta oyodeiba, haba ane o keme sa ta oyodeiba dele.

¹² Nine ke sagai dala. Kenou si, nele daga daga, Duo Bolofeha solou do nedi keme nige moloou sagai degele i kaha degemou, ni damaleyodele i o sasai dedei sasagiedi nele sudo keme mou laba degema.

Polhā tā gehē gehē taē tobōu di midihō kē hehegiē tobou

13 O koyohā tā gehē taē tobolōu tewe debabe, ē tā gehē kē boholōu kahā nelē kenē Duo Bolofeihā emokōu neyedema, Godikōu dihō бага tobōu yedili.

14 Yobe, ā tā gehē taē Godikōu dihō бага tobōu babe, ā mā duo kahanōu dihō бага tobōu di. Kenōu si mā fimaiyē sibigē ta tawaiyo mei.

15 Kegei degemōu, ā kage degele? Ā tagalibe, mā duo kahā dihō бага tobōu babe, mā fimaiyene dihō бага tobōu yedili. Mā duo kahā diē feibane, mā fimaiyene diē feyedili.

16 Nā nē duo kahā tā gehē taē Godikōu bolofeīyode tobōu ma, damalēdo-yode tobōu babe, o taegē nābōu de damalēdo-yodele sagaī mei. Yobe, ē nē tā uwo kōu duloye, kenōu si sibigē ta tawalē mei kahā degemōu.

17 Damalēdo, nā Godikōu kōu bolofeīyode tobolōu ye, kenōu si nē dihō бага tobolōu kahā sibigēbe o taē ta tawaleba dedēi degele mei.

18 Ā tā gehē taē tobōu mōu hagulu kahā degemōu, ā Godikōu bolofeīyode tobolōu kuhē. Nī tā gehē geheyē tobolōu idi kemē age gabama feleido dala.

19 Kenōu si damaleyodele i o sasaī sosi mosokōu kefeguo dalaguababe, ā egei, diā tawale sagaī kenōu hehegiē tobōu lamōu . Ā tā gehē taē sasado dege tobōu mōu iligi dele mei.

20 Mogo diama, sisigoye fimadi sagai kege fimadama. Midiho kasagai milolou kokou be, nime dihi die totou degele i, midiho kasagai milolou idiyo mei kedia daladi sagai kegenou dalaguama. Kenou si midiho ilo kele milou gale kelebe, ni fimaiibe odoye fimadi sagai kenou tefele fimama.

21 Kuolou ta kuguokou be kou gue nalai dala, Godiha tobolou gi,

A sa ahudo tie kedia tae o sasai kuokou hehegie tobou babe, sa kou tie kedige ma ta ta dulo ile mei. *Aisaia 28:11-12*

22 Kegei degemou, ta gehe gehe tae tobolou idi midiho, keme Godiha dedei ke, damaleyodele ili mei kedia dugumabdomou hegidi. Kenou si, habage tama degele ta, keme Godiha dedei ke, damaleyodele i o sasai di dugumabdomou hegidi.

23 Kegei kaha degemou, ni sosi mosokou kefeguba, o damaleyodele ili mei o ilo kedia fologa dube, ni olou fei ta gehe geheyenou tobolou iba dubabe, diage wa, nime totou degei oyade tawale ile.

24 Kenou si, damaleyodili mei o taha foloba dugu, ni egei hehegie tobolou iba dubabe, e yoousienou file duguoba, eme midiho kasagai milou di odade tawale.

25 Fimai kasagai, e duledu dala keme tama degeiba, e yubu sugulo fiya, miye duwoli, Godikou diho baga tobolou be, damaledo, Godibe

n̄ibōu de dalayodele.

N̄i sosi mosokōu kefegubabe, Godihā dabaibe doudonōu degema

²⁶ Mogo diama, kegei kaha degemōu, n̄i sosi mosokōu kefegubabe, Godihā dabai ke kage degele ile? A n̄imokōu tobōu lamōu. N̄ime dabai tanōu tanōu degemōu ima. N̄i ilo kelebe diē feile. Ilo kele egei hehegie tobolōu. Ilo kele mogogou tā ke hehegile. Ilo kele tā gehe tae tobolōu. Ilo kele tā gehe tae tobōu ba ke bohōu. N̄i dabai olōu fei ke degele ilebe, keme n̄i damaleyodei ke dedei sagiba sagiba dele.

²⁷ O ilo kele tā gehe geheye tobōu lababe, o bolou deba kamadia deba diānōu tobolōu ile keme bolō. O tanōu tanōu tobōu mōu iba, o tae diā tobolōu ili ke bohōu ma haba ta degayedili.

²⁸ Sosi mosokōu be, tā gehe gehe tae tobolōu ke bohōu di o ta dala mei debabe, tā gehe tae tobōu di o nage tobōu da, no□unōu amafei Godikōu tobōu.

²⁹ Egei hehegie tobōu labane, o bolou deba kamadia deba diānōu tobolōu ile keme bolō. O ilo kelebe mōu dulo fimabeedili.

³⁰ Sosi mosokōu duwo o tanōu takōu, Godihā mogogou tā ta hegiba, e tobōu la debabe, o ta tou gule tobolōu tafala ke name t̄ada.

³¹ Kege degeibasi bolō. N̄i tanōu tanōu egei hehegie tobōu mōu iba, o olōu fei tawale, neledo degele ile.

32 Egei hehegie toboloū idi o kediam̄e amafeī baha duwoli, ise diōū egei toboloū asō dihō kelegenoū egei kuhe toboū mabeedili.

33 Yobe, Godi ɛmē doudō dabai degedi o. Dine mogodo degeba, ɛ dabai kē fī tanoū dege degele kē tagali.

Godikoū damaleyodele i o sasaī kediā sosi mosokoū kefeguo,

34 Godihā dabai degeibabe, sasaī kediam̄e talē mei, amafeī, o kediā hayedu duwomabeedei. Sa sa oloū feī kediane di midihō kenoū miloloū idi. Moseshā kuoloū taene kegenoū koū tobou dala.

35 Sasaī kediā yodu tā ta dalababe, baha duwoli, mosokoū fogoū ya fologa, diōū die makoū noū yodumabeedei. Sasaiyē sosi mosokoū ge tā toboū babe, kemē midihō doudō miloū yo mei.

36 Kageiyē nī dulo idiyo mei? Godihā tabe nī sabekoū ge yomogoū haguei kahā degemoū? Kege mei. He, nimokoū noū malā ile foloumoū, nī toloū i? Kegeli mei.

37 O ta n̄ame egei hehegie toboū di o degeidade tawaibabe, tā ā toboloū kōumē nā damaledo-yode toboū . O ta n̄ame Duo Bolofeihā neleboū de dalayode tawaibane, n̄ame tā ā toboloū kōumē damaledo-yode toboū . Yobe, tā ā toboloū kōumē Hiye Oh̄a di dumabeedei kē toboloū.

38 O koyohā mā tā kē du ho fogoū babe, o sasaiyenē ɛ̄ tabe dulo sagaī mei.

39 Mogo diama, egei hehegie toboloū be hiyedo

dege tagama. Tā gehē gehē taē toboū dī midihō kē akogudama.

⁴⁰ Kenoū si, nī sosi mosokoū dabaī doūdo kenoū degemoū ima.

Tofigile i o sasaī kedīā haguā gehē degele ile

(Tā Hiye 15)

15

Kelesuhā tolō ilemoū habā haguaī

¹ Mogō diama, tā uwo bolofei, ā n̄imokoū toboū moū, nī koū dulo tawale, neledō dege dalagua kemē nī defeidō tawamabadomoū habā kuhē nalolū.

² Tā uwo bolofeibe, ā n̄imokoū toboū moū defeidō toloū imoū, Godihā nī mamoū dalagua kehē. Kegeligi, nī damaleyodei tā sibigē mei degeiye.

³ Tā sibigē hiyedo, ā koū dulomoū, n̄imokoū hehegiē toboū kemē koū gue, Godihā kuguokoū nalaī sagaī kenoū tefei, Kelesu ē dī midihō kasagaī miloū gā idi kahā hebē kē dī mōudamabadomoū ē kuhē tolō i.

⁴ Godihā kuguokoū nalaī sagaī kenoū tefei, ē tolō imoū, widama sawisiē kamadia kegē tiamoū, Godihā ē haguagi.

⁵ Godihā ē haguagimoū ile, Pitakoū tamā degei. Habā ē dabaī degedi ō oloū feī 12 kegē kediamokoū nē tamā degeimoū dīā dugulō i.

⁶ Haba, damaleyodele i o sasaj sudo, 500 gabama folo kege kedia kefeguo dalali dugube, e tama degeimou dugulo i. O kediamе olou fei tofigile ili mei, sudo dala. Ilo kelenou tofigile i.

⁷ O sasaj sudo kediamokou tama degeimou dugulo imou, e Jameskou ne tama degema, haba ta-bolofei-mala-suluguadi-o olou fei kediamokou ne tama degei.

⁸ Kegemou, uwage, Kelesuha amokou ne tama degeimou a dugu. Ame ma adiou ha dihi bolu mala fei mei sagaj degeiye, kenou si amokou ne tama degeimou dugu.

⁹ Ame ta-bolofei-mala-siadi-o tanou ta, kenou si hiye o mei. Ta-bolofei-mala-suluguadi-o ilo kedianou si hiye o. Ame hiye oyodele idibe bolu mei. Yobe, a Godikou damaleyodei o sasaj kedia kou makomou haguei kaha degemou.

¹⁰ Kenou si Godiha a habaguguegumou, a kegenou dala kuhe. Godiha habaguguei kaha a mou yo[u]wa dala mei. A dabai nelede dege degemou iligi, ta-bolofei-mala-suluguadi-o ilo kedia dabai degedi ke gabama folodo dala. Kenou si a dabai ke mayo[un]ou degediyo mei, Godiha habagugueiyenou, a dabai degele dala kuhe.

¹¹ A degeibane, haba o ilo kedia degeibane egei hehegie tobolou idi keme tabou mei. Ta ei hehegie tobolou idibe tanou fei, Yesu tolo ilemou, haguama iyode tobolou imou, ni dulo damaleyodele i.

Tofigile i o sasaj kediame habage haguā ile

¹² Ei Kelesu ɛ tolo ilemōu, haguaj ta ke hehegie tobou mou be, haba ni kile o ilo kelege tobolou gi, tofigile i o sasaj kediame haguale meiyode kadegeimou tobolou iya?

¹³ Tofigile i o sasaj kediame haguale mei debabe, Godiha Kelesube ta haguagili mei.

¹⁴ Godiha Kelesube tolo imou haguagili mei debabe, ta ei hehegie tobolou idi keme sibige ta dala mei, haba ni kokou damaleyodele i kene sibige ta dala mei.

¹⁵ Haba tage, Godiha Kelesune haguagili mei debabe, eibe ogou gai egei hehegie tobolou idi. Kelesu ɛ tolo imou, Godiha haguagiyode tobolou idi kaha degemou. Haba, Godiha Kelesu tolo i ke haguagili mei debabe, tofigile i o sasaj kediame haguā ile mei.

¹⁶ Damaledo, tofigile i o sasaj haguā ile mei debabe, Kelesu ene tolo ilemou haguaji mei.

¹⁷ Godiha Kelesu tolo imou haguagili mei debabe, ni damaleyodei keme sibige ta dala mei, nime midihō kasagainou milou gamou ili.

¹⁸ Kegei debabe, Kelesukou damaleyodele i o sasaj tofigile i kediame makei dala.

¹⁹ Di Kelesukou damaleyodema, ɛ dimokou midihō bolodo degele kenou dia dalagua kuhe. Kenou si, di sa sibige kōumaha bi molo u kenou dia dala debabe, o sasaiye dimokou solou do degele ile kahage gube dihikou solou do degele idi ke gabama folodo degele.

20 Kenōu si kege mei. Godihā Kelesu tolo imōu haguāgi keme damaledo. Godihā o tofigiei ke haguāgilebe, yufi e Kelesu haguāgi keme hebe hai segei yufido suwi degedi sagai kenōu tefei. Habage, tofigile i o sasai kediane haguāgile dala.

21 O tanōu taha degeiye, di olōu fei tofigiemōu ili sagai kenōu tefei, haba o tanōu taha degeiye, di olōu fei Godihā haguāgiba, gehe dege dalaguale.

22 O Adamhā degeiye, di olōu fei tofigile idi sagai kenōu tefele, Kelesuhā degeiye, di olōu fei gehe degeba, tofousogo tofousogo kegenōu kuhe tofolōu.

23 Kenōu si, di tofigiema dia dalali, Godi yoūu makai sagai kelegenōu haguā ile. Godihā yufi Kelesu tolo imōu haguāgi, habage, Kelesuhā boholōu mā haguale kelege, o sasai e bi kediane haguā ile.

24 Kegeba, uwage sawisieie kelege, bi olōu fei mei degele. Kelesuhage duo daga dagabōu, esol o daga dagabōu olōu fei kediane makoma mei degeiba, e Aye Godikōu sa bolodo ke kuhe dia dalayedele.

25 Yobe, Kelesu eme o sasai wolōu daladi o dege dalaba, Godihage ho o olōu fei ke Kelesuhā abogoūu hayedu kefema dogoguba e tofogōu dalale.

26 Ho o uwagedo, Godihā makolobe, keme todi ke makoma mei degeibabe, haba ta tofigile meido dalaguale.

27 Yobe, Godihā kuguokōu be kōu gue nalaj dala,

Godihā bi olōu fei kefeguo, o e abogoū hayedu dogogu dala. *Buk Song 8:6*

Bi olōu feiyode tobolōu mōu nalaj dala keme Godi yoū ebou de tobou li mei. Godihā bi olōu fei ke e Dihihā hayedu dogogube, e yoūsiebou dogogu dala meiyodei.

28 Godihā bi olōu fei ke e Dihihā hayedu dogoguo mei degeibabe, e Dihi eme haba e Ayeħā hayedu folo dalale. Kegeibabe, Godi yoū eme bi olōu fei kaħā widio hiyedo o dege dalale.

29 Tofigile i kediā haguale mei debabe, tofigile i kediā dowoye, fafeleya tofolōu idi o kediame kage degele? Tofigile i kediā haguale mei debabe, kagemōu o ilo kediā tofigiei kediā dogou gumabadomōu fafeleya tofolōu idiya?

30 Eige tofigile i o kediame Godihā haguagileyode tobou mōu suluguadi kaħā dowoye, o ilo kediā ei walamōu degele idi. Tofigile i kediā haguā ile mei debabe, ei kege ta tobou mōu suluguadiyo mei.

31 Mogo diama, a tobolōu koūme damaledo. Sawisiei olōu fei ame o ilo kelege wouba tolo hafei degema fogou di. A ta koūme nimokou ta mogogolou mei, yobe a nimokou hohō hiyedo degeli, dibe di Hiye O Yesu Kelesubou de dalagua kaħā degemou.

32 Tofigile i kediā haguale mei debabe, a mayoū tagaiya ke sa Efesus kuokou si sobou de

biyadi* kaha ame ta dogou gudiyo mei. Tofigile i kedia haguale mei debabe, di kou gue tobou me, Di nalebou hueibou name, idiba di tofigile kaha degemou. *Aisaia 22:13*

³³ Ni tewe,

Di midihog kasagai milou di o sasajbou de mogo degeibabe, dine die midihog kasagai ke sagai milou gale.*

O tae ta ogou ga tobou babe, e ta ke dudama.

³⁴ Totou degedama. Bologuado fimaba, midihog kasagai ni milou gadi ke olou fei tou fogou ma. Ni o ilo kedia me Godibe tawale iyo mei. A koume ni sidifi degemabodomou tobolou.

Tofigile i o sasaj Godiha haguagile kedia, die tou be gehedo, sa sibige o kedia tou sagai mei

³⁵ O tae kou gue yodulo, Godiha tofigile i kedia haguagibabe, dia kage hagua ile? Die tou be kageido dugulo ile deibabe?

³⁶ Keme totou degei o kedia yodu tanou. Ni hebe hai kokou nale hou kou tidi ke sogoumou be, kolo keme tabale fiya mei degeimou, e ho kahanou kou tile folodi.

³⁷ Segei hou di sogodi keme alasi hou debane nale hou ta debane kou tili kokou dugubabe, alasi hou keme alasi fua folo hiye degei ke sagai

* **15:32 15:32** Tewe o ilo kele fimag idibe, si so mei, ho o kedianou Pol makolamou degele idi. Haba tewe o ilo kedia fimag idibe, ho o kedia die si so kedia Pol womabeede tobou di kaha ta. * **15:33 15:33** Ta koume sa Grikkou ge tewe o taha nalai.

dugulo mei. Segei hou ta debane, e fua folo hiye degei ke sagai dugulo mei.

38 Kenou si, Godiha yo[u] tagaiya kenou milolou yodema, segei hou olou fei esofei esofei milou mou fologadi. Di segei hou die midihou esofei esofeinou fua fologoumou dugudi.

39 Tou olou feibe tanou fei mei, esofei esofei degai. O sasai di tou be esofei, gali tou ne esofei esofei degai. Sio tou esofei, miye tou ne esofei.

40 Haba agudio kaha bi kene tou esofei esofei dala. Sa sibige kolumaha bi kene tou esofei esofei dala. Agudiletou bi kaha similou kene esofei. Sa sibige kuokou bi kaha similou kene esofei.

41 Aso e hoho esofei. Oguo e hoho esofei. Kuidihou die hoho diesofeiye, haba kuidihou tanou tanou, die hohobe tanou fei mei, esofei esofei de hohogulo idi.

42 Tofigile i kedia hagualebe, nale houye kou tidi sagai kenou tefele degele. Tofigieiba widoubabe, tou keme mihikou tabale ile. Fihā tou gehe dege haguale keme, kasagai degele mei, yo[u] tofousogo tofousogo kegenou kuhe dalale.

43 Tou tolo imou, di wida idi keme kasagai, nele olou fei mei degei. Fihā tou gehe dege haguale keme bolodo. Neledo dege, yo[u] kegenou dalale.

44 Tou, di wida idi keme sa sibige kolumaha tou. Tou Godiha haguagile, keme hebenihā tou.

Sa sibige kolumaha tou dala kaha degemou,

hebenikōu ne, di fīhā tōu gehe moloŋu dala.

45 Godihā kuguokōu be kōu gue nalaj dala,

Yomogōu milou o Adam ɛme Godihā ɛmokōu fī
nejmōu fībōu de delei. *Stat 2:7*

Haba Adam ta, habagedo haguei keme yoŋunōu
be fī nedi o.

46 Godihā o yomogōu milou o keme hebenihā tōu
gehe ke milōu li mei, mihi gobolōu mōu milou.
Habagesi, damaleyodele i o sasaj di hebenihā tōu
gehe ke malā ile.

47 Yomogōu do milou o Adam ɛme sa sibige
koŋumahale. Godihā ɛme sa sibige kuokōu
mihi gobolōu mōu milou. Haba Adam ta ɛme
hebenitōu ge migi.

48 Sa sibige o sasaj olōu feibe sa sibige
kuokōu mihiye milou o ɛ sagaj dege dalagua.
Damaleyodele i o sasaj kediamē hebenitōu ge
migi o ɛ sagainōu dege dalagua.

49 Ifi dibe sa sibige koŋumaha o бага i dala. Nebe
kenōu tefei, habage dibe hebenitōu ge migi o ke
baga ile.

50 Mogo diama, di tōu, sa sibige kuokōu tabale
ile keme Godihā wolōu daladi sa kuokōu be
fologale meidade tawama. Tabadi bi kahage
tabadiyo mei bi bolodo keme ta moloŋu sagaj
mei.

51 A nīmokōu tobōu ladi koŋume mogogou ta.
Nī duma. Di olōu fei tofigile mei, kenōu si di tōu
olōu fei boholōu ba, tōu gehe dege dalaguale.

52 Sawisieï uwage kelege, kibi uwage haguïsouba,* dibie bila naj̄ sa degei, Godih̄a tofigile i o sasai olou fei haguagiba, fih̄a tou gehe bolodo, tabale mei ke mala ile. Haba tofigile ili mei, sosou dala dine di tou olou fei bohoulou ba gehe degele ile.

53 Ni kou tawama, di tou, tabale ile keme Godih̄a bohoulou ba tabale mei tou ke neiba dalamabadomou. Di tou, tofigile ile keme bohoulou ba, tolo mei tou ke nele, di tofousogo tofousogo kegenou kuhe dalamabeedema.

54 Di tou, tabale ile keme Godih̄a bohoulou ba tabale mei tou ke neiba dalaguale. Di tou, tofigile ile keme bohoulou ba, tolo mei tou ke Godih̄a neiba, di tofousogo tofousogo kegenou kuhe dalaguale. Kegeiba, Godih̄a kuguokou kou gue nalai,

O e biyolugi, todi ke makoma mei degeiba duguloyode tobolou mou nalai, *Aisaia 25:8*

keme damaledo kege tama degele.

55 Todi, nage ei wouba tofigile ile mei. Ne nele olou fei keme mei degei.

Todi, nage ei wouba tofigile ke ei ta gue degele mei. *Hosea 13:14*

56 Di tolo ke gue degedi kaha yobe kou gue, di midih̄o kasagai milou gadi kaha hebe ke moloou sagai kaha degemou. Haba, Mosesha kuolou

* 15:52 15:52 Mogogou Ta Hegi 11:15

malī mei debane, di midihō kasagāi milōū gadi keme kasagaidade tawale iyo mei.

⁵⁷ Kenōū si di Hiye O Yesu Kelesuhā degeiye, todi kē mei degei kaha degemōū, di Godikōū bolofeyode tobōū me.

⁵⁸ Mā mogodo diāma, kegei kaha degemōū, nī hobōū kesigidama, neḷedo dege dalaguama. Nī Hiye Ohā dabai degele idi keme neḷedo dege degema. Yobe nī tewe, Hiye Ohā dabai keme mōū yoūuwa dabai mei. Dabai kaha hebe, nī malā ile keme bolodo.

Polhā dabai e degeleyode tawai kē tobou

(Tq Hiye 16)

16

Polhā sa Korin o sasai kediā sele kefema, sa Jerusalem o kediāmokōū nelāmōū degei kē tobou

¹ Sele nī kefema, Godihā o sasai Judia tie kediāmokōū nelāmōū degeli keme kōū gue degema. A damaleyodele i o sasai, sa Galesia duo kile tie kediāmokōū tobou sagai kenōū tefele, nīne kegenōū degema.

² Fula tanōū tanōū, Sande kelege, nī tanōū tanōū, fula koduge sele malā ili kē fileba, sele ilo kele o kediāmokōū neleyodema, nīōū nī mosokōū dogoguma. Nī kege kefemōū iligi, sele huyadefei hiye degeiba, habage a ile foloubabe, nī sele olōū fei kōū kefema mai kaha degemōū, nī haba ta kefele mei.

³ A ñi sakou ile foloubabe, ñige sele kefei ke malá yale o ilo kelene maka degema. Maka degeiba, a duguoba, kuguo ta nalama neiba, dia tolou ya, sele ñi sa Jerusalem tie o sasai damaleyodei kediamokou solou do neleyodema kefei ke kuhe nele.

⁴ Ane ileyode tawaibabe, a iba, o kedia a sesele yale.

Polha sa Korin o sasai kedia dugu ilamou degei

⁵ A sa Masedonia duo kile tie o sasai kediamokou ile dala dema, ñi sakou kuhe ile. Yobe a sa Masedonia keleya ke ile kaha degemou.

⁶ A ñimokou foloba, hiyedo tiamou iligi, sa kulio degei ke olou fei mei degele sa degei. Habage, a ñi tou fogou, sa ta ilebe, ñi a dogou guba kuhe ile.

⁷ A ñimokou toto ile folo huyadefei tiale keme dafa. Hiye Oha tagaibabe, a habage ile foloba, ñi sa kokou hiyedo tafalale sagai degeli.

⁸ Kenou si ame sa Efesuskou kou le kegenou dalali, Pentikos Sawisie^{*} ke mei degeiba kuhe fogou ile.

⁹ Yobe, Godiha amokou a sojugou mou, a e dabai hiyedo degele dala. Godiha dabai ke akogudi one sudo dalagua.

* **16:8 16:8** 'Ista' sawisie mei degeimou dalali, haba sawisie olou fei 50 kege mei degeimou be, Pentikos sawisie ke kuhe tou di. Pentikos dagado kokou ge, Kelesuha Duo Bolofei tobou mou migi. Na Dabai 2:1-13 kokou dugu.

10 O Timoti e ile n̄imokōu foloubabe, e guē degeiye deba, n̄i emokōu midihō bolonōu hehegiema. Eme Hiye Ohā dabai, a degedi sagai kenōu degedi.

11 E ile foloubabe, emokōu hohō degema. Hobōu duguo fogōu dama. Habage, e n̄i tōu fogōu laba degeibane, n̄i e dogōu guba, e f̄i hohō degeba n̄i tōu fogōu amokōu bohōlōu mā haguale. A mā mogo diābōu de e haguale kē baha duwoguale.

12 Di mogo Apolosbe, a eme damaleyodele i o ilo kediābōu de n̄imokōu iyede hiyedo kōu tobōu diye, kenōu si ifibe e n̄imokōu ile dafoulu. Habage, yoū f̄i hohō degeibasi ile.

Polhā tq ilo kele tobolōu mōu nalai

13 N̄iōu tawaibōu, damaleyodema neledō dege dalaguama. Guē degedama, dedeido dege dalaguama.

14 Godikōu bōu omokōu bōu olōu fei solōu do degebanōu dabai degema.

15 Mogo diāma, n̄ige o Stefanasbōu e sosōu bōu diāme kōu tewe. Sa Akaia duo kilebe damaleyodei o ta deleli mei kelege, diābukōu do Kelesukōu damaleyodele i. Damaleyodema, dioū die tagaiyanōu, diā Godihā o sasai kediā dogōu gulo idi. Kegei degemōu, a n̄imokōu neledō dege tobōu ladi.

16 N̄i o sasaj̄ kegele i kediā tā defeido dulo sesele ima. Haba o dabai kegei ke dogōu guo degele idi kediā tā kene dulo sesele ima.

17 O Stefanasbōu, o Fortunatusbōu, o Akaikusbōu diā haguasie felegomōu, a hohō degei. Sa Korin o n̄i olōu fei haguasiediyo meiyē, kenōu si diā haguasie felegomōu, a duguomōu hohō hiyedo degei.

18 Felegamōu, diā degeiye, mā duo hohō degei, haba n̄i duone kōu hohō degei. O kegele i kediāne n̄ige duguoba hohō dege dema.

19 Damaleyodele i o sasaj̄, sa Esia duo kile tie kediā n̄imokōu agali bolofeyode tobolōu kuhe. Akwila dilie Prisila diliene Hiye Ohā huya ke n̄imokōu agali bolofeyode tobolōu. Haba damaleyodele i o sasaj̄ olōu fei, dilie mosokōu kefeguo, egei dulo idi kediāne n̄imokōu Hiye Ohā huya ke agali bolofeyode tobolōu ili kuhe.

20 Kelesukōu damaleyodele i o sasaj̄ olōu fei kediāne n̄imokōu agali bolofeyode tobolōu ili. N̄ime Godihā o sasaj̄ degei dalagua kaha degeimōu, n̄i n̄iōu sie yogo nogōu ba nogōu ba degama.

21 N̄imokōu agali bolofeyodili koꝑume Pol, a mayoꝑu mā dobogoꝑuyenōu nalolu kuhe.

22 O tahā Hiye O hohō dege ho fogōu babe, o keme makolo dala. Hiye O, nā hagua.

23 Hiye O Yesuhā habagugueibe n̄ibōu de dalale.

24 Yesu Kelesuhā hūya ke, a n̄imokōū solōū do degeliyode tobolōū kuhe.

Konai

Konai: Godiha Ta Bolofei New Testament Nupela Testamen long tokples Konai long Niugini

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Konai

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 7 May 2025 from source files
dated 8 May 2025

8c47cab8-fc6e-524e-936f-c52eba70db94